Ազգ
Azg
armenian daily
7 ԱՊՐԻԼ 1998 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ #59 (1562)

Բաքուն հերքում է Թուրքիայից F-16 ինքնաթիռներ գնելու մասին հաղորդումները

ԲԱՔՈՒ, 6 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ. Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունը հերքել է Թուրքիայում F-16 ինքնաթիռներ ձեռք բերելու այդ հանրապետության մտադրության մասին հաղորդումները:

Ապրիլի 3-ին ռուսական ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը հաղորդագրություն էր տարածել (տես «Ազգ»-ի նախորդ համարը), որ Թուրքիայում գտնվող Ադրբեջանի ռազմաօդային ուժերի հրամանատար գեներալ Ռզաեւը հայտարարել է Անկարայից ամերիկյան լիցենզիայով արտադրվող F-16 ռմբակոծիչներ ձեռք բերելու Բաքվի մտադրության մասին:

Ապրիլի 4-ին վերադառնալով Անկարայից, գեներալ Ռզաեւը կտրականապես հերքեց այդ հաղորդումները, դրանք անվանելով «մտացածին եւ իրականությանը չհամապատասխանող»: Նա ընդամենը հայտարարեց, որ Թուրքիայում էր գտնվում այդ երկրի ռազմաօդային ուժերի հրամանատար Իլհան Կիլիչայի հրավերով:

ԱՊՐԻԼԻ 7

Կանայք Հայաստանի գլխավոր կապիտալ

Արտահերթ նախագահական ընտրությունների քոհուքոհում մի տեսակ չնկատեցինք, թե ինչպես սուսուփուս եկավ-անցավ գարնան թեեւ ոչ պաշտոնական, բայց ավանդական առաջին տոնը՝ նվիրված կանանց, մարտի 8-ը, որ նախորդ տարի, հին օրերի ոգեւորությամբ, անսպասելիորեն ջերմ նշվեց: Նույնիսկ մարտի 8-ից ապրիլի 7-ը «կանանց միամսյակ» [illegible] ողջունելի առաջարկներ եղան, բայց այս տարի «միամսյակը» լցվեց բացառապես նախընտրական-ընտրական-հետընտրական կրկնակի շղթայի հոգսերով: Դժվար է ասել, նախագահի ավելի քան տասնյակ թեկնածուներն իրենց կանանց շնորհավորելու ժամանակ կամ ցանկություն ունեցա՞ն, թե՞ ոչ, բայց որ հեռուստաեթերն անտարբեր էր այդ իրադարձության նկատմամբ, անառարկելի է: Այսօր, մայրության եւ գեղեցկության օրվա՝ ապրիլի 7-ի տոնակատարությունը, բարեբախտաբար, կանանց նկատմամբ ուշադրության պակասը վերացնելու լավ առիթ է, եւ նախագահի նախկին թեկնածուները, նաեւ հաղթած թեկնածուն եւ նրանց ընտրազանգվածները կանանց պատճառած «ընտիր» հուզմունքները լիուլի փոխհատուցելու հնարավորություն ունեն, իսկ հեռուստաեթերն, «օրենքով», պարտավոր է կանանց ինքնասիրությունը շոյող հաղորդումների շաբաթ հայտարարել: Այլապես կանայք իրավասու կլինեն բոյկոտելու... առաջիկա նախագահական, իսկ մինչ այդ՝ գալիք խորհրդարանական ընտրությունները:

Ավելի կարեւոր է, սակայն, թե մեր հանրապետության կանայք ինչպիսի ակնկալիքներ ունեն նորընտիր նախագահից: Միանգամից ասենք. մե՜ծ ակնկալիքներ. հացի էժանացման շարունակում, էլեկտրաէներգիայի սակագների ներգրավում «էժանացման գործընթացում» (թեկուզ կամա՜ց-կամա՜ց), աշխատավարձերի բարձրացում, ընտանեկան պատշաճ նպաստների սահմանում, ձեւավորվելիք կառավարության կազմում կանանց գործոնի «չանտեսում» (քանի որ Հայաստանի գլխավոր կապիտալը, մեր կարծիքով, կանայք են)... Կարելի է շարունակել, սակայն որպես սկիզբ այսքանն էլ բավական է: Չմոռանանք նաեւ արցախյան ազատամարտում ձեռք բերվածը պահե՜լու, դիվանագիտական ճակատում ամրապնդելու, եռանախագահության դիրքորոշումների «անհասկացողության պատը» վերջապես ճեղքելու ակնկալիքը՝ ի հատուցումն որդեկորույս մայրերի եւ քույրերի վշտի: Տոնական օրվա համար չափազանց լուրջ այս վերջին նկատառումը, հուսով ենք, չի փչացնի մեր ընթերցողուհիների (եւ նախագահի) տրամադրությունը՝ ընդամենը հիշեցնելով այսօրվա գլխավոր խորհուրդը:

ԼՈՒԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Ռոբերտ Քոչարյանի շնորհավորական ուղերձը կանանց

Սիրելի կանայք,

Շնորհավորում եմ Ձեզ՝ Մայրության ու գեղեցկության օրվա առթիվ:

Պատահական չէ, որ այս գեղեցիկ տոնը նշվում է գարնանը, որովհետեւ կինը կյանքի, մայրության եւ ընտանիքի խորհրդանիշն է:

Կնոջ դերը մեր օրերում մեծ է ու կարեւոր: Ձեր ուսերին կրելով կյանքի բոլոր դժվարությունները, Դուք նաեւ կարողանում եք լինել եւ՛ հոգատար մայր, եւ՛ պարզապես հմայիչ կին:

Թող իրականանան Ձեր բոլոր երազանքները: Թող Հայոց աշխարհում մեկընդմիշտ թեւածի խաղաղությունը, իսկ Ձեր ընտանեկան օջախներում՝ ջերմությունը:

Մաղթում եմ Ձեզ երջանկություն եւ գեղեցկություն:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Ֆրանսիան եւ Մեծ Բրիտանիան այլեւս միջուկային զենք չեն փորձարկի

6 ԱՊՐԻԼ, RFI: Համաձայն Ֆրանսիայի ԱԳՆ զինաթափման բաժնի ներկայացուցիչ Միշել Դյուկլոյի հայտարարության, Ֆրանսիան եւ Մեծ Բրիտանիան այսօր վավերացրին «Միջուկային փորձարկումների լիակատար արգելման մասին» պայմանագիրը: Անգլիայի արտգործնախարար Ռոբին Քուքն իր հերթին ողջունեց վավերացումը՝ ընդգծելով Փարիզի եւ Լոնդոնի սերտ համագործակցությունը տվյալ բնագավառում:

Իտալուհի Սոնյա Գանդին՝ Հնդկաստանի ազգային կոնգրեսի առաջնորդ

6 ԱՊՐԻԼ, BBC: Հնդկաստանի նախկին վարչապետ Ռաջիվ Գանդիի այրին, ծագումով իտալուհի Սոնյա Գանդին հռչակվել է Հնդկաստանի հիմնական ընդդիմադիր՝ Հնդկաստանի ազգային կոնգրես կուսակցության նոր առաջնորդ: Սոնյա Գանդին հայտարարեց, որ կուսակցությունն ինքն էր մեղավոր ընտրություններում պարտություն կրելու համար, քանի որ կորցրել էր կապը զանգվածների հետ: Սոնյա Գանդին դարձավ Ներու-Գանդիի դինաստիայի 5-րդ անդամը, որը գրավեց այդ պաշտոնը:

ՄԱԿ-Ի ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Ժնեւում ընդունվեց Ցեղասպանության կոնվենցիայի 50-ամյակի հայկական բանաձեւը

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ապրիլի 3-ին Ժնեւում ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքների հանձնաժողովն իր 54-րդ նստաշրջանի ընթացքում միաձայն ընդունեց բանաձեւ նվիրված Ցեղասպանության հանցագործության կանխարգելման եւ պատժման վերաբերյալ կոնվենցիայի 50-ամյակին: Բանաձեւը ներկայացրել էր Հայաստանի Հանրապետությունը, իսկ ՄԱԿ-ի 40 անդամ երկրներ դարձան այդ բանաձեւի համահեղինակներ:

Ինչպես հայտնեցին ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների դեպարտամենտից, մարդու իրավունքների հանձնաժողովը ՄԱԿ-ի տնտեսական եւ սոցիալական խորհրդի ֆունկցիոնալ հանձնաժողովներից մեկն է, որը Ժնեւում ամեն տարի հրավիրվող նստաշրջանների ընթացքում քննարկում է մարդու իրավունքների հետ առնչվող հարցեր: Անդամ են 53 պետություններ, իսկ ՄԱԿ-ի անդամ մյուս պետությունները, այդ թվում եւ Հայաստանը, նրա աշխատանքներին մասնակցում են դիտորդի կարգավիճակով:

Հայաստանի կողմից Ցեղասպանության հանցագործության կանխարգելման եւ պատժման մասին կոնվենցիայի 50-ամյակին նվիրված բանաձեւի նախագծի առաջարկումը դարձել է անկախության ձեռքբերումից հետո մեր երկրի կողմից նման մասշտաբով իրականացված առաջին միջազգային նախաձեռնությունը:

Արտաքին գործերի նախարարությունը եւ արտասահմանում Հայաստանի ներկայացուցչությունները համապատասխան աշխատանք են կատարել, ապահովելով բանաձեւի նախագծի աջակցությունը եւ համահեղինակների ներգրավումը:

Բանաձեւի ներկայացման ընթացքում 25 երկիր՝ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգները, Ավստրիան, Ավստրալիան, Բելառուսը, Գերմանիան, Իռլանդիան, Իսպանիան, Իտալիան, Լատվիան, Լեհաստանը, Լյուքսեմբուրգը, Խորվաթիան, Կիպրոսը, Հունաստանը, Հնդկաստանը, Մեքսիկան, Նեպալը, Չեխիան, Ռուսաստանի Դաշնությունը, Ռուանդան, Ռումինիան, Սլովակիան, Սլովենիան, Ուգանդան եւ Ֆրանսիան, միացել են Հայաստանին որպես համահեղինակներ: Եվս 14 պետություններ՝ Ալբանիան, Բանգլադեշը, Բելգիան, Բոսնիան եւ Հերցեգովինան, Բրազիլիան, Բուլղարիան, Իսրայելը, Կանադան, Կուբան, Նիդեռլանդները, Նոր Զելանդիան, Մալայզիան, Պորտուգալիան եւ Սալվադորը, բանաձեւի համահեղինակ դառնալու մասին հայտարարել են բանաձեւի ընդունման ժամանակ:

Ցեղասպանության հանցագործության կանխարգելման եւ պատժման վերաբերյալ կոնվենցիան ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի կողմից ընդունվել է 50 տարի առաջ, 1948 թ. դեկտեմբերի 9-ին, մարդու գլխավոր իրավունքի՝ կյանքի իրավունքի պաշտպանության համար: Այս կոնվենցիայի ընդունման 50-ամյակի առնչությամբ ներկայացված բանաձեւը բանաձեւում նշվում է, որ Ցեղասպանության հանցագործության կանխարգելման եւ պատժման վերաբերյալ կոնվենցիայի 50-ամյակը նոր հնարավորություն է ընձեռում միջազգային հանրությանը այս չարիքի կանխարգելման ու պատժելիության անխուսափելիությանն ուղղված ջանքերի համախմբման եւ ակտիվացման համար: Բանաձեւը կոչ է անում երկրներին ակտիվացնել իրենց գործունեությունը կոնվենցիայի դրույթների լիակատար եւ արդյունավետ իրականացման համար: Կոչ է անում այն երկրներին, որոնք դեռ չեն ընդունել կամ չեն միացել կոնվենցիային, անհապաղ անել այդ:

Հաշվի առնելով բանաձեւի կարեւոր մարդասիրական նշանակությունը եւ ցեղասպանության հանցագործության դեմ պայքարի համար ջանքերի համախմբման կոչ անող դրույթների անվիճարկելիությունը, հանձնաժողովի անդամները բանաձեւն ընդունել են կոնսենսուսով:

ԱՐՁԱԳԱՆՔՆԵՐ

«Բալթիմոր սան». Առանցքային ընտրություններ

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայերն այս ընտրությունները համարում են առանցքային ու վճռական իրենց երկարամյա պատմության մեջ Կովկասի փոփոխվող շրջանում իրենց տեղը որոնելու տեսանկյունից, որտեղ Միացյալ Նահանգները, Իրանը, Ռուսաստանն ու Թուրքիան հնարքներ են բանեցնում ազդեցություն ձեռք բերելու համար, գրել է «Բալթիմոր սան» ամերիկյան թերթը:

«Լոս Անջելես թայմս». Օրինական ընտրություններ

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Արտասահմանյան դիտորդները օրինական են ճանաչում Հայաստանի նախագահական ընտրությունները» հոդվածում «Լոս Անջելես թայմս» թերթը գրում է, որ արեւմտյան երկրներն ավելի կգերադասեին Հայաստանի նախագահի պաշտոնում տեսնել եռանդուն Քոչարյանին, քան Դեմիրճյանին՝ խորհրդային շրջանի մի քաղաքական գործչի, որի տասն տարի շարունակ ստվերում մնալուց հետո խորհրդավոր կերպով քաղաքականության մեջ երեւան գալը ենթադրությունների տեղիք է տվել: Սակայն, արդյոք, չի՞ օժանդակում նրան

Շիրակի մարզպետի տրամադրությունը հրաշալի է

Երբեմն մեղադրում են լրագրողներին, որ նրանք «գրականություն են անում» առանց ստույգ տեղեկությունների: Գյումրի այցելությունը նպատակ էր հետապնդում ճշտելու Շիրակի մարզպետ Արարատ Գոմցյանի շուրջ սկզբում շշուկով ասվող, քիչ ավելի ուշ՝ ավելի լսելի, աշխատանքից ազատվելու փաստը: Շիրակի մարզում արեւային եղանակ էր եւ նույնքան էլ արեւային էր մարզպետի տրամադրությունը: Նա պնդեց, որ մինչեւ հիմա իր աշխատանքային կենսագրությունում չի գրանցվել աշխատանքից ազատվելու փաստ, իսկ եթե փոխել է իր աշխատանքը՝ միայն նոր պաշտոնի անցնելու խնդրանքով: Հարցազրույցը Շիրակի մարզպետ Արարատ Գոմցյանի եւ Գյումրու քաղաքապետ Միքայել Վարդանյանի հետ կներկայացվի թերթի հաջորդ համարում:

ԱՆՆԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Քամին փոքրիկ է խոստանում

«Ազգն» իր փետրվարի 25-ի համարում «Մաքսային պտուտահո՞ղմ» հրապարակման մեջ հայտնել էր, որ Բագրատաշենի մաքսային կետի պետ Վարդան Մարտիրոսյանը հայցով դիմել է Արաբկիրի ժողդատարան ընդդեմ ՀՀ մաքսային վարչության նոր պետ Ա. Մակարյանի, որն իր նշանակումից անմիջապես հետո վերջինիս ազատել էր աշխատանքից:

Երեկ «Ազգի» խմբագրություն եկավ պրն Վ. Մարտիրոսյանը եւ հաստատեց մեր նախապես տված լուրը, թե նոր պետը առանց նախապես տեղյակ պահելու եւ պատճառաբանությունների իրեն ազատել էր փետրվարի 21-ին: Նա նշեց, որ փետրվարի 23-ին հայցով դիմել է դատարան, դատը նշանակվել է մարտի 11-ին, որտեղ պատասխանող կողմը տեղեկացրել է, որ պրն Մարտիրոսյանը նշանակվել է այլ՝ պարետային ծառայության պետի պաշտոնում: Բողոքարկողը դատարանում անմիջապես հրաժարվել է պատճառաբանելով, որ բնակվում է Ալավերդիում, մինչդեռ առաջարկված աշխատանքը պահանջում է գտնվել Երեւանում: Մարտի 17-ին երկրորդ դատավարությանը պատասխանող կողմը չի ներկայացել, դատը հետաձգվել է մարտի 26-ին եւ դատարանի վճռով կրկին Վ. Մարտիրոսյանը վերականգնվել է իր նախկին աշխատանքին: ՄՎ ապրիլի 2-ի հրամանով պրն Մարտիրոսյանը վերականգնվել է Բագրատաշենի մաքսակետի պետ, հաջորդ օրը ընդունել գործերը, սակայն նույն օրն իսկ ՄՎ պետի մեկ այլ հրաման է տրվել, ըստ որի պրն Մարտիրոսյանը պետք է տեղափոխվի Այրում աշխատանքի: Երեկ խմբագրությունում պրն Մարտիրոսյանը տեղեկացրեց, որ կրկին հայցով դիմելու է ժողդատարան:

Ավելացնենք, որ ժամանակի սղության պատճառով մենք դեռեւս լսել ենք միայն բողոքարկող կողմին: Առաջիկայում կաշխատենք ներկայացնել նաեւ մյուս կողմի տեսակետը:

Ա. Մ.

digitised by A.R.A.R.@

ԸՆԹԱՑԻԿ

ԿԸՀ

Հաստատվեցին երկրորդ փուլի վերջնական արդյունքները

Ըստ «ՀՀ նախագահի ընտրության մասին» օրենքի, ընտրությունների օրվանից ոչ ուշ, քան 8-րդ օրն ամփոփվում են վերջնական արդյունքները: Երեկ ԿԸՀ նիստում, բացառությամբ Սյունիքի մարզի, ներկա էին հանրապետության մարզերի հանձնաժողովների նախագահներն ու ներկայացուցիչները: Օրակարգը ներառում էր երեք՝ ՀՀ նախագահի արտահերթ ընտրության երկրորդ փուլի քվեարկության վերջնական արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության հաստատման, ՀՀ նախագահի ընտրվելու մասին եւ ՀՀ ընտրված նախագահի վկայականի ձեւի հաստատման հարցերը: Նիստում առաջինը Երեւանի մարզը ներկայացվեց խորհրդատու Վաղարշակ Մանուկյանի կողմից: Նա նշեց, որ երկու թեկնածուների կողմից էլ ներկայացված են եղել բողոք-դիմումներ, բայց դրանք հիմնականում «ընդհանուր բնույթի են»: Միաժամանակ նշվեց, որ հանձնաժողովի 4 անդամների պահանջով վերանայվել են 5 տեղամասեր, սակայն խախտումներ չեն արձանագրվել: Դիտորդական խմբերի կողմից եւս ստուգվել են մի քանի տեղամասեր, սակայն հայտնաբերված անճշտություններն էական ազդեցություն չեն թողել արդյունքների վրա: Այնինչ ստուգված 4 տեղամասերի արդյունքում 13 ձայնով ավելացել են Կարեն Դեմիրճյանի ձայները, իսկ 14-ով պակասել Ռոբերտ Քոչարյանի ձայները: Այնուհետեւ յուրաքանչյուր մարզ ներկայացվեց առանձին-առանձին եւ [illegible] համապատասխան մարզերում ընտրություններն անցել են հանգիստ, առանց էական խախտումների: Վկայաբերվում էին մեկ-երկու հազանգեր, որոնք տեղում կարգավորվել են: Ծիծաղաշարժ էր Արմավիրի մարզի հանձնաժողովի նախագահի մեկնությունը, թե ընտրության օրը բողոք է ստացվել Ռաֆիկ Խաչատրյանից, որում ասված է, որ եղել են «այսման անճշտություններ»: Արմավիրի ներկայացուցիչը նշեց, թե իրականում բողոքարկողը չէր պատկերացնում, թե ինչ է անճշտությունը, բազմաթիվ բացատրությունները եւս անօգուտ են անցել, քանի որ բողոքարկողը իր համոզմունքին էր եւ, իսպառ հերքելով, ասաց, որ Արմավիրում ոչ մի անճշտություն չի եղել: Փաստորեն չներկայացվեց միայն Սյունիքի մարզը, բայց ԿԸՀ-ն նշեց, որ այստեղից եւս բողոքներ չեն եղել: Նույնն ասվեց նաեւ արտասահմանի վերաբերյալ ստացված փաստի համապատասխան: ԿԸՀ 20 անդամներից երկուսը՝ Պերճ Հակոբյանն ու Արմեն Խոջոյանը բացակայում էին նիստից, իսկ մնացյալ 18-ից երկուսը՝ Ֆիլարետ Բերիկյանն ու Վոլա Հախվերդյանը (ԱԺՄ), չստորագրեցին երկրորդ փուլի վերջնական արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունը, թեպետ հատուկ կարծիք նույնպես չգրեցին, ինչպես նաեւ հրաժարվեցին քվեարկությունից:

Այսպիսով, ԿԸՀ-ն վերջնական հաստատեց ՀՀ նախագահի արտահերթ ընտրությունների երկրորդ փուլի քվեարկության արդյունքները, ըստ որի 1567702 (68 տոկոս) մասնակցած ձայներից բաժանվել են Կարեն Դեմիրճյան 618764 ձայն (40.51 տոկոս) եւ Ռոբերտ Քոչարյան 908613 (59.49 տոկոս), իսկ անճշտությունների թվաքանակն այս փուլում կազմել է 4463:

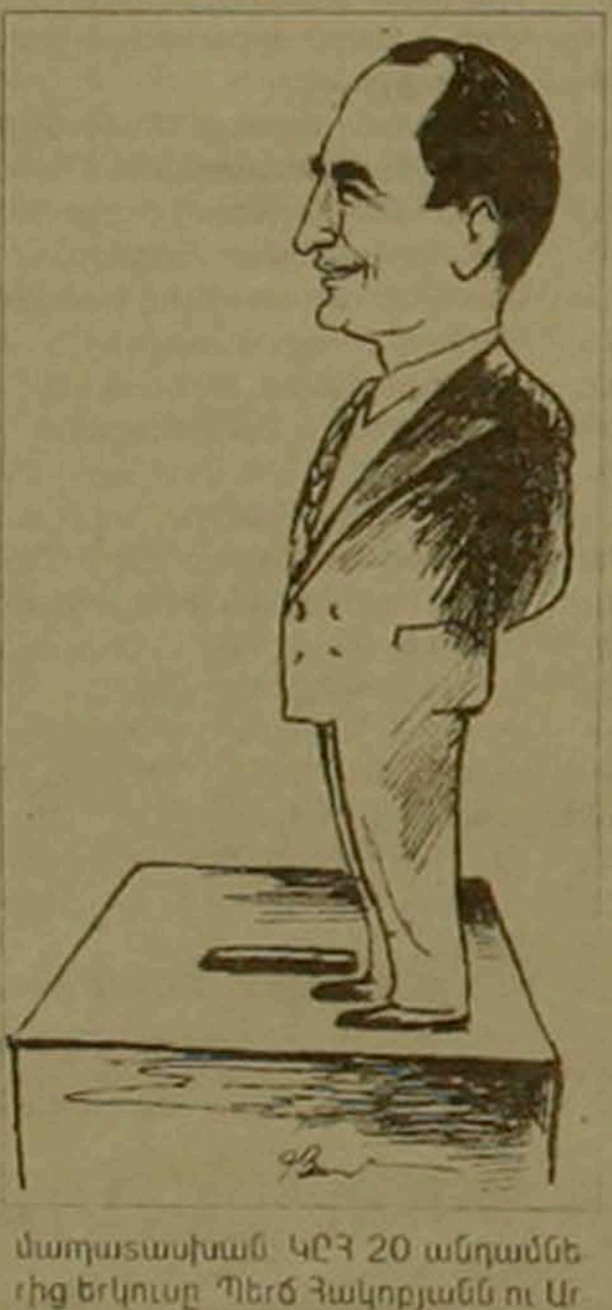

Օրակարգի վերջին հարցի վերաբերյալ եղան տարաբնույթ, իրարամերժ կարծիքներ, մասնավորապես առաջարկվեց, որ վկայականը պետք է լինի առավել գեղեցիկ դիզայնով եւ բացի հայերենից լինի անգլերեն տառատեսակով եւս: Հարցն այդպես էլ մնաց անորոշ: Վերջում ԿԸՀ նախագահ Խաչատուր Բեզիրջյանը տեղեկացրեց, որ ԵԱՀԿ դիտորդները ցանկություն են հայտնել, որ կրկին ստուգվեն Աշտարակի 1/6 ընտրական տեղամասն ու Երեւանի տեղամասերից մեկը: Պարոն Բեզիրջյանը նշեց, որ ԵԱՀԿ-ին տեղեկացվել է, որ օրենքը նախատեսում է ստուգումները կատարել հնգօրյա ժամկետում, ավելացնելով, որ ԿԸՀ-ն ԵԱՀԿ-ին ընտրությունների արդյունքների վերաբերյալ պատրաստ է տրամադրել ցանկացած փաստաթուղթ, բայց կրկին ստուգումներ անցկացնելը նշանակում է օրենքի խախտում:

Վերջում ԿԸՀ խորհրդատու Արմենուհի Զոհրաբյանը նշեց, որ ԿԸՀ-ն գրավոր շնորհակալություն կհայտնի այն մարզերին, որոնք նպաստել, օգնել եւ աջակցել են ազատ ընտրությունների կայացմանը:

ԱՐՍԵՆ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

Լրագրողի արհեստավարժության առհավատչյան խոսքի պատասխանատվության հստակ գիտակցումն է...

երկար վարանումներից հետո որոշեցի անդրադառնալ մարտի 25-ին «Ազգ» օրաթերթում Կարինե Սամվելյանի ստորագրությամբ տպագրված «Անմոռ տառապանքի վավերագրեր» հոդվածին, որով լուսաբանվում էր... Խանջյան-50 հասցեում Թեքեյան կենտրոնում գործող Ռոբերտ Քոչարյանի շտաբի աշխատանքը:

Շտաբում եղել եմ քաղաքացիական պարտքի գիտակցությամբ, ներկայացրել եմ խորհրդածագիր՝ մինչ ընտրությունները՝ համավերստուգությամբ (2. 03. 1998 թ. - N 289 գրանցումով) եւ բարեմաղթանք անփառունակ 5+2 փաստաթղթի սնանկությանն ի հակադրում (17. 03. 1998 թ. - N 4259 գրանցմամբ) «Չվրիպենք պատմական ժամը» վերնագրով:

Մարտի 21-ի երեկոյան ինձ զանգահարեց վերոնշյալ հոդվածի հեղինակը Թեքեյան կենտրոնից, ներկայացավ որպես «Ազգի» լրագրող, նպատակն էր՝ ճշտել ինքնությունս, մասնագիտությունս, աշխատավայրս: Ըստ հասցեի, հայտնեց, որ մտադիր է հանդիպել: Պատասխանիս՝ թե կենտրոնին հանձնված գրառումներս ստորագրված են համապատասխան մանրամասներով, փոխադարձեց. «Դիմումներն արդեն ուղարկված են...»: Չխոսացա, խորհելով, թե տեղում ինչ-որ բան լսած, հավանաբար, կամենում է ճշտել՝ լրագրողի նախասիրությամբ: Հանդիպումը, սակայն, չկայացավ, եւ «Ազգի» անմիջական համարում բառացիորեն կարդացի հետեւյալը. «Դիմում են ազգային արժեքների պահպանության հարցով՝ հայցելով հանրապետության նախագահի թեկնածու Ռոբերտ Քոչարյանի օժանդակությունը, նշելով կոնկրետ փաստեր: Այդպիսին է Հայաստանի պատմության պետական թանգարանի գիտաշխատող Կարինե Ավագյանի դիմումը, որը տարիների փորձով տեղյակ է իր բնագավառում տիրող իրավիճակին»:

Ո՞վ է այս Կարինե Սամվելյանը, մտորում եմ, արդյոք սկզբունք ունի՞ արդյոք իր գործունեության շրջանակներում, եւ արդյոք հասու՞ է սկզբունքային գործունեություն հասկացությանը, թե պտտում ու գործում է, մեղմ ասած, անհեթեթության ոլորտներում...

Իրավամբ, եւ ցավոք, այսօր ցանկացած բնագավառում, այդ թվում նաեւ մշակութային արժեքների նկատմամբ արժանի վերաբերմունքի առնչությամբ թերացումներ առկա են, բայց դրանք առնվազն հետընտրական շրջանի ընթացիկ խնդիրներ են, եւ իմ կենտրոնում թողած խորհրդածագիրը, կամ բարեմաղթանքը, ինչպես ձեւակերպումն է հուշում, հոդվածագրի ենթադրած բովանդակությանը չի առնչվում: Հավաստիք առ այն, որ Կարինե Սամվելյանն անձամբ ձեռքը չի առել այն: Նա չժխտեց փաստարկս եւ մարտի 25-ի երեկոյան, երբ զանգահարեց՝ տեղյակ պահելու հոդվածի տպագրության մասին: Ի պատասխան հուզումիս հորդորեց չհուզվել, ի պատասխան լրագրողի գործի նկատմամբ պատասխանատվության գիտակցումի անհրաժեշտության վերաբերյալ կարծիքիս, փոխադարձեց՝ «մանրամասներն ինձ չեն հետաքրքրում», երբ տեղեկացրի, որ հոդվածի կապակցությամբ առավոտյան կամ կեսօրին կլինեմ խմբագրատանը, ասաց. «Դա ինձ չի հուզում», այնտեղ հանդիպելու առաջարկիս պատասխանեց... լսափողը ցած դնելով...

Ի՞նչ որակավորում տալ իրողությանը, թողնում եմ ձեզ, մեծարգո պրն խմբագիր, բայց թե նման լրագրողների վերլուծականով պիտի նախագահի թեկնածուի շտաբի գործունեությունը լուսաբանվի՝ ակնհայտ է հակաազդեցումը, կամա-ակամա...

Կցում եմ՝ 2.03.98–17.03.98 թվակիրությամբ կենտրոնին հանձնված խորհրդածագիրն ու բարեմաղթանքս՝ կրկնօրինակով, որը կարող էք ներկայացնել հանրությանը՝ ի հավաստումն խնդրության նկատմամբ ձեր ունեցած անաչառ վերաբերմունքի, թերացումների, առավել եւս հետագա թերացումների ու թյուրիմացությունների կանխման ի նպաստ դրսեւորելով անհրաժեշտ անհանդուրժողականություն:

ԿԱՐԻՆԵ ԱՎԱԳՅԱՆ
Հայաստանի պատմության պետական թանգարանի առաջատար գիտաշխատող

«Ազգ»-ի կողմից. Խմբագրությունն անհրաժեշտ չի համարում տպագրելու նամակագրի նշած զույգ գրությունները, որոնք Թեքեյան կենտրոնի ենթաշտաբի կողմից արդեն իսկ հանձնվել են պրն Ռ. Քոչարյանին: Փոխարենը, համեմատելով դրանք մեր թերթի նշյալ համարում լույս տեսածի հետ, հաստատում ենք դրանց տարբերությունը, որի համար հոդվածագիր Կ. Սամվելյանի փոխարեն հայցում ենք նամակագրի ներողամտությունը:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Լուիզ Մանուկյան Սիմոնի նամակը նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին

3 ապրիլ 1998 թ.

Հարգարժան պրն նախագահ

Հանուն մեր կենտրոնական վարչության եւ աշխարհասփյուռ անդամակցության, խնդրում եմ ընդունել իմ շնորհավորանքը ՀՀ նախագահ ընտրվելու կապակցությամբ: Մենք գիտենք, որ գալիք ամիսների ու տարիների ընթացքում որպես երկրի ղեկավար Ձեր դժվարին պաշտոնում դիմագրավելու եք բազմաթիվ մարտահրավերներ: Սակայն Ձեր ցուցաբերած արտակարգ իրագործումները, նվիրումն ու տեսիլքը մեզ նոր հույսեր են ներշնչում ապագայի համար:

Ձեր նախընտրական արշավին ականատես դառնալու առանձնաշնորհումն ունեցած լինելով, ես մեծապես տպավորվեցի մամուլի ասուլիսներում թե հեռուստատեսությամբ մարդկանց հետ Հայաստանի դիմագրաված տնտեսական, քաղաքական ու սոցիալական հարցերի շուրջ բաց քննարկումներ ունենալու Ձեր պատրաստակամությունից: Ձեր թափանցիկ եւ օբյեկտիվ հայացքները, ինչպես նաեւ դրական մոտեցումները վստահորեն ոգեւորելու են բոլոր հայերին, մայր հայրենիքում թե սփյուռքում, առավել մեծ նվաճումների հասնելու գործում:

Ցանկանում եմ ամենայն հաջողություն: Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը մնում է հանձնառու, ինչպես ամբողջ այս դարաշրջանում, նպաստելու Հայաստանի առաջադիմության գործին:

Անկեղծորեն
ԼՈՒԻԶ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ ՍԻՄՈՆ
Նախագահ ՀԲԸՄիության

Նոր ծրագրեր աղետի գոտում

Ֆրանսիայի հայության միջոցներով կվերականգնվեն Լոռվա մարզի Արջուտ գյուղի միջնակարգ դպրոցը, Սպիտակի թիվ 1 դպրոցի 2-րդ մասնաշենքը, Սպիտակի թիվ 2 դպրոցի գլխավոր մասնաշենքը եւ Գյումրիի «Մուշ-2» թաղամասի դպրոցը:

Արջուտ գյուղի դպրոցը, որը շինարարության ավարտից հետո կկոչվի ֆրանսահայ գրող Շահան Շահնուրի անունով, ֆինանսավորում են ֆրանսահայ Զարուհի Դեմիրյանը, Գրիգոր Շահինյանը, Դանիել Շահինյանը, Սոնիա եւ Պատրիկ Գյոնջյանները, Սուրբ Շամոնը եւ Վալանսի համայնքը:

Մյուս երեք դպրոցները ֆինանսավորվում են Հիմնադրամի Ֆրանսիայի հանձնախմբի միջոցներով: Սպիտակի թիվ 1 դպրոցը կկոչվի Արշակ Չոպանյանի անունով:

Գյումրիի «Անի» թաղամասում Մեծի տանն Կիլիկիո Արամի հովանավորությամբ կավարտվի 16 բնակարանով մեկ բնակելի շենքի շինարարություն:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԳՈՐԾԱԴԻՐ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանում շարունակվում են գազի եւ նավթի որոնումները

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Գառնու շրջանում նավթի կամ գազի առկայության կամ բացակայության մասին առաջին տվյալները հայտնի կդառնան մի քանի ամիս հետո, երբ այստեղ երկրաբանական հետախուզական աշխատանքներ կատարող հայ-ամերիկյան AALC ընկերությունը կհասնի 3000 եւ ավելի մետր խորության: Այդ մասին հաղորդեցին ՀՀ էներգետիկայի նախարարության մամլո ծառայությունում: Նույն աղբյուրը հայտնեց նաեւ, որ ներկայումս նավթագործները հասել են 2200 մետր մակարդակին: Դրանից կարելի է եզրակացնել, որ մոտ օրերս հայտնի կդառնան այդ տեղամասում նավթի կամ գազի առկայության մասին նախնական տվյալները: Բացասական արդյունքի դեպքում հետախուզական աշխատանքները կփոխադրվեն հանրապետության այլ շրջաններ:

Ուրիշի ապրանքը փնովելով շուկա չեն մտնում

«Էկսպրես» թերթի մարտ ամսվա թիվ 10-ում կարդացի «Ամերիկյան ծխախոտներն արտադրվում են... Բուլղարիայում» մի վերտառություն, որի տեքստը խորհելու տեղիք տվեց: Գրության միտքն այն էր, թե «Ֆրիդոմ» եւ «Բիզնես կլաս» ծխախոտներն անորակ են: Որպես չծխող մեկը հեռու եմ որեւէ ծխախոտի որակի մասին կարծիք հայտնելուց: Ինձ հետաքրքրում է այլ հարց. երբ հեռուստատեսությամբ գովազդում են հայաստանյան նոր ծխախոտները, որքան էլ գիտակցում եմ ծխախոտի վնասակար լինելը, այդուհանդերձ, հպարտանում եմ եւ ուրախանում տեսնելով իմ երկրի արտադրանքը, որը գեղեցիկ է ձեւավորված, ասում են՝ որակը համապատասխանում է միջազգային ստանդարտին: Միայն «Գրանդ Տոբակոյին» օգնելու նպատակով ուզում եմ հիշեցնել մեկ ճշմարտություն. ուրիշի ապրանքը վարկաբեկելով միջազգային շուկա մտնելու ձեւը սովետական է, շուկայականը՝ իր ապրանքի որակը բարձրացնելն է:

«ԱՐԳԻՇՏԻ»

Ապրիլի 18-ին Երեւանում համաքաղաքային շաբաթօրյակ

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ապրիլի 18-ին Երեւանում կկազմակերպվի համաքաղաքային շաբաթօրյակ: Հաղորդելով այս մասին ապրիլի 6-ին Երեւանի քաղաքապետարանում տեղի ունեցած խորհրդակցությունում, քաղաքապետի պաշտոնակատար Վանո Արեյանը նշել է, որ քաղաքապետարանն այդպիսով ընդառաջ է գնացել մի շարք հասարակական կազմակերպությունների նախաձեռնությանը: Քաղաքապետարանի լրատվության եւ հասարակության հետ կապերի բաժնից «Նոյյան տապանին» հայտնեցին նաեւ, որ խորհրդակցությունում թաղապետերին եւ համապատասխան ստորաբաժանումների ղեկավարներին շաբաթօրյակի կազմակերպման հետ կապված տրվեցին գործնական հանձնարարականներ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET azg2@arm...c.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէնութիւն /հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն /581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN /phone 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Հայաստանյան արտահերթ նախագահական ընտրությունների վերաբերյալ Ֆրանսիայի դեսպան Միշել Լեգրայի նկատառումները «Ազգի» ընթերցողին ծանոթ են («Ազգ», 3 ապրիլի. «Դեսպանները լռում են, պատասխանում է միայն Ֆրանսիայի դեսպանը»), ուստի, շրջանցելով նաեւ դեսպանատանը հրավիրված մամուլի ասուլիսի մանրամասները, տեղեկացնենք, որ դատելով իր եւ դեսպանատան աշխատակիցների այցելած 12 տեղամասերի ընտրական գործընթացներից, մամուլի հրապարակումներից եւ միջազգային դիտորդների գնա-յաղես «ստեղիլ» են անցնում» մեր հարցին՝ պատասխան տալով պրն Լեգրան: Ընտրություններից առաջ հանդիպելով ՀՀ նախագահի բոլոր թեկնածուներին եւ ծանոթանալով ծրագրերին, դեսպանը «տպավորված էր նրանց քաղաքական եւ մտավոր ներուժով», սակայն մի «վերապահում», այնուամենայնիվ, ուներ. «Ցավում եմ, որ 12 թեկնածուների մեջ բացակայում էին կանայք» (ապրիլի 7-ի նախօրեին այդ «վերապահումն» առավել արդիական է հնչում. Լյուդմիլա Հարությունյանը, համենայն դեպս, պետք է թողներ իր թեկնածությունը - Լ.Պ.):

ռանախագահությանը կհաջողվի համոզել Ռոբերտ Քոչարյանին (ասել է թե պարտադրե՞լ - Լ.Պ.) ընդունելու Մինսկի խմբի առաջարկները: Լրագրողները համառորեն մնացին այն կարծիքին, թե Ռոբերտ Քոչարյանին համոզելը քիչ է, պետք է համոզել նաեւ հայ ժողովրդին Հայաստանում, Արցախում եւ սփյուռքում:

Դեսպանը չհամաձայնեց Քվեբեկի ինքնորոշման իրավունքի եւ Արցախյան հիմնահարցի միջեւ «Ազգի» անցկացրած զուգահեռին եւ մասնավորապես այն նկատառմանը, որ ընդունելով Քվեբեկի ինքնորոշման իրավունքը,

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ֆրանսիայի դեսպանի կարծիքով՝ եռանախագահությունը «կհամոզի Ռոբերտ Քոչարյանին»

հատականներից, դեսպանը եզրակացրել է, որ ընտրությունները անցել են ընտրողների կամքի ազատ արտահայտման, ժողովրդավարության պայմաններում չնայած բացթողումներին: «Ժողովրդավարական ճանապարհով Հայաստանը հրաժարվել է իր նախագահից եւ ընտրել հաջորդին, եւ նոր նախագահի ստացած քվեների բարձր տոկոսը լուրջ հաղթանակ է: «Աշխարհի որեւէ երկրում բացարձակապես կատարյալ ընտրություններ չեն լինում, չարաշահումներ լինում են նաեւ իմ երկրում, այնտեղ էլ կան դատարաններ, որ ի հայտ են բերում եւ պատժում խախտումների հեղինակներին: Ժողովրդավարական երկրներում այդ բոլորը … Ֆրանսիայում հաղթելու համար բավական է ընտրություններին մասնակիցների ձայների կեսից ավելին (նույնիսկ 52 տոկոսը համոզիչ հաղթանակ է համարվում), եւ այդ դեպքում էլ ասվում է, որ նախագահին ընտրել է ժողովուրդը: Չընտրված թեկնածուները պետք է հաշտվեն պարտության հետ եւ չասեն, թե ընտրությունները կեղծ են եղել: Մեր դիտարկած տեղամասերում ընտրությունները այնպիսին էին, ինչպիսին կլինեին Ֆրանսիայում, երբ ամեն ինչ լավ անցներ»: «Ֆրանսիայում ընտրությունները արդյո՞ք կատարե-

«Ձեր կարծիքով, Ռոբերտ Քոչարյանը թեկնածուներից ամենաարժանավո՞րն էր» հարցին պատասխանելով, պրն Լեգրան ասաց. «Եվ այո, եւ ոչ»: «Այո»-ն կապված էր ընտրված նախագահի ղեկավար աշխատանքի փորձառության, ծրագրերի իրատեսության հետ, «ոչ»-ը, ինչպես պարզվեց, ճշգրտող հարցադրումներից, Արցախյան հիմնախնդրի կարգավորման հարցում վարչապետի որոշ «կոշտությամբ», թեեւ դեսպանը լավատես է նաեւ այդ առումով. Ռոբերտ Քոչարյանը լավ հեղինակություն ունի ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ Արցախում: Նրան լուրջ «անկեղծ» խոսակցություն է սպասում Մինսկի խմբի համանախագահների հետ, կարգավորման բանակցությունները պետք է շարունակվեն: «Երբ Քոչարյանը ԼՂՀ նախագահ էր, մի բան էր ասում, երբ վարչապետ էր, ասում էր ուրիշ բան, հիմա, երբ նախագահ է, կարող է այլ բան ասել», նշեց պրն Լեգրան «գրգռելով» լրագրողների անհանգստությունը: Ասուլիսը սահուն կերպով վերածվեց բանավեճի, որի ավարտին չնայած իրար համոզելու ջանքերին, «բանավիճող կողմերը» հեռացան չփոխելով դիրքորոշումները: Պրն դեսպանը մնաց այն համոզմունքին, թե ե-

Ֆրանսիան պետք է որ չընդդիմանա Արցախի ժողովրդի ազատ ապրելու իրավունքին: Կանադայի ժողովուրդն, ըստ նրա, չէր առարկի, երբ Քվեբեկն անկախանալու որոշում կայացներ, մինչդեռ Ադրբեջանի ժողովուրդը կտրուկ դեմ է Արցախահայության պահանջին: Պրն Լեգրան մերժեց նաեւ այն նկատառումը, թե խնդիրը կանադացիների եւ ադրբեջանցիների քաղաքակրթվածության տարբերությունն է: Գլխավորը երկխոսությունն է, փոխադարձ վստահության մթնոլորտի ստեղծումը, գտնում է դեսպանը, … այն փաստը, որ … 70 տարվա «խաղաղ գոյակցությունը» … «եռանդով» եւ փոխադարձ հարգանքով … «Ինչո՞ւ այդպես եղավ, չգիտեմ...»: Պրն Լեգրան չընդունեց նաեւ մեր կարծիքով բավական պարզ բացատրությունը, այն է «հակամարտության բուն պատճառը կանխորոշված էր 80 տարի առաջ Արցախը Ադրբեջանին բռնակցելու բուն իրողությամբ» եւ խորհուրդ տվեց «պահել անցյալը ապահովելով ապագան, ուսումնասիրել անցածը, նայելով դեպի գալիքը»:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Բանկային համակարգը՝ բարվոք վիճակում

Կենտրոնական բանկում հրավիրված մամուլի ասուլիսը միտված էր ներկայացնելու բանկային համակարգի ներկայիս ընդհանուր իրավիճակը: ԿԲ-ի վերահսկողության կարգավորման եւ լիցենզավորման գլխավոր վարչության պետ Էդուարդ Սանդոյանը համակարգի վիճակը որակեց բարվոք, նշելով, որ ընդհանուր ակտիվները ներկայումս կազմում են մոտ 109.6 մլրդ դրամ, ընդհանուր կապիտալը՝ 17.9 մլրդ, ընդհանուր պարտավորությունները՝ 91.7 մլրդ: Նշվեց, որ այս տարվա հունվարի 1-ից համակարգն անցել է հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների կիրառման, ինչն առավել կատարելագործել է հաշվետվական բազան եւ բանկերի հաճախորդները հնարավորություն ունեն տեսնելու ոչ միայն հաշվեկշռում կայացած ցուցանիշները, այլեւ կուտակված եկամուտների եւ ծախսերի տարբերությամբ կայացած շահույթները: Անդրադառնալով վարկային ներդրումներին, նշվեց, որ դրանք ներկայումս ուղղակի տնտեսությանն ուղղված կազմում են 48.8 մլրդ դրամ, իսկ ընդհանուր վարկերը՝ 56.6 մլրդ, հիմնական միջոցները (շենքեր, տեխնիկական միջոցներ, կապի համակարգ)՝ 9.2 մլրդ, ինվեստիցիոն պորտֆելը (արժեթղթերը), բացառությամբ պետականի, 1.1 մլրդ եւ ոչ վարկային ակտիվները՝ 1.3 մլրդ դրամ: Նա խնդիր համարեց, որ համակարգում ձեւավորված ակտիվները՝ վարկային ներդրումները հիմնականում ունեն կարճաժամկետ պարտավորություններ: Պրն Սանդոյանը կարեւորագույն խնդիր համարելով բանկային ակտիվացումը, նշեց, որ վարկային ներդրումները համախառն ներքին արդյունքի մեջ 97-ի հունվարին կազմել են 5.7 տոկոս, իսկ այս տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ 6.4 տոկոս են: Այսինքն, չնայած վարկային ներդրումների ծավալի նվազեցման, առկա է շոշափելի աճ: Ընդհանուր առմամբ գնահատելով բանկային համակարգը, նշվեց, որ թեպետ ներկայումս ընդհանուր կապիտալը կազմում է 17.9 մլրդ, որը կարող է լինել երկարաժամկետ վարկավորման աղբյուր, բայց իբրեւ տնտեսավարող սուբյեկտ, անհրաժեշտություն կա համապատասխան չաշխատող, ֆիքսված ակտիվների ձեւավորման, տեղեկացնելով, որ բանկերի ազատ կապիտալը կազմում է 12.6 մլն դոլար: Խոսելով հետագա ծրագրերից, պրն Սանդոյանը տեղեկացրեց, որ առաջիկայում Եվրո բանկը հավանաբար կիրականացնի նոր ծրագիր, հետաքրքիր ծրագիր է ներկայացվել գերմանական բանկի կողմից, որը մեծ դեր կխաղա տնտեսության զարգացման ուղղությամբ: Այդպիսով նորմատիվային դաշտը գնահատելով բարվոք, ասվեց, նոր կապիտալի ընդհանուր ադեկվատությունը կազմել է 34 տոկոս, հիմնական կապիտալի ադեկվատությունը՝ 38.8 տոկոս, ընդհանուր իրացվելիությունը՝ 41.1, իսկ ընթացիկ իրացվելիությունը 93.8 տոկոս, որոնք նորմատիվային ստանդարտի պահանջներից շատ ավելի բարձր ցուցանիշներ են: Վարկերի առումով նշվեց, որ շարունակվում են մնալ բարվոք, մարտի 1-ի դրությամբ ընդհանուր վարկային ներդրումների մոտ 90 տոկոսը կազմել են ստանդարտ վարկերը: Խոսելով համակարգի առջեւ ծառացած խնդիրներից, հիմնական նպատակը համարեց կայուն, հանգիստ, անվտանգ բանկային համակարգի պահպանումը, որի համար անհրաժեշտ են երկարաժամկետ ներդրումները: Պրն Սանդոյանը հավաստեց, որ տարբերություն չի դրվում օտարերկրյա եւ հայրենի կապիտալների միջեւ, չի խոչընդոտվում օտարերկրյա կապիտալի ներհոսքը եւ աշխատանքներ են տարվում «Ռոսիյսկի» բանկի, հունական բանկի, ինչպես նաեւ տեղական միջոցներով եւս մեկ բանկի ստեղծման ուղղությամբ: Այդպիսով, 98-ին հավանաբար բանկային համակարգը կհամալրվի եւս երեքով:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

«Վասպուրականը» նշեց Խրիմյան Հայրիկի ծննդյան օրը

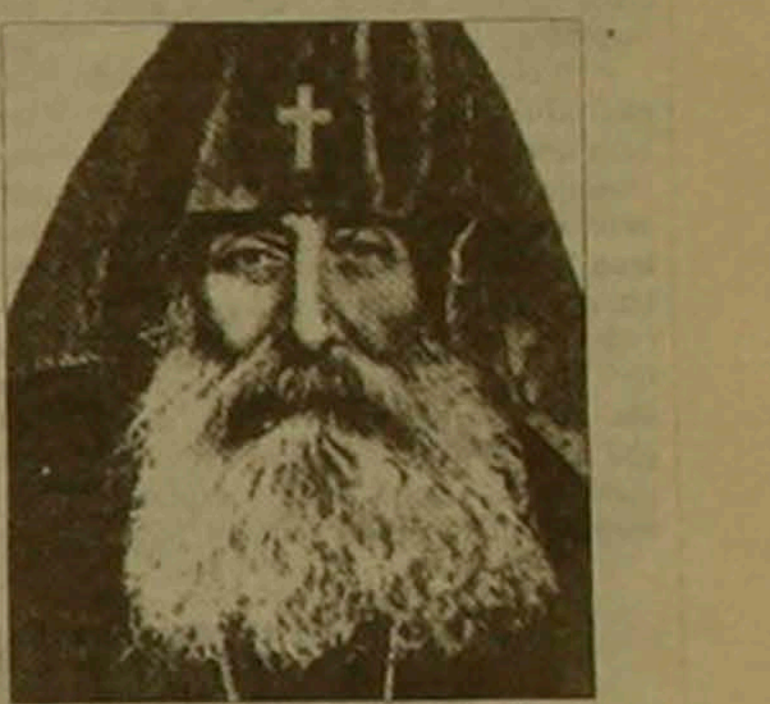

Ապրիլի 4-ին «Վասպուրական» հայրենակցական միության անդամները՝ մեծահասակ կանայք եւ տղամարդիկ իրենց որդիների, դուստրերի եւ թոռնիկների հետ, այցելեցին Սուրբ Էջմիածնի մայրաքաղաքը՝ Ամենայն հայոց կաթողիկոս, երանաշնորհ Մկրտիչ Խրիմյանի ծննդյան 178 տարին (ծնվել է 1820 թվականի ապրիլի 4-ին) նշելու: Խրիմյան Հայրիկի եւ այլոց շիրմաքարերին դրվեցին բազում ծաղիկներ:

Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ն ընդունեց հյուրերին, կատարեց սուրբ արարողություն եւ բոլորին նվիրեց հոգեւոր գրականություն:

Ճարտարագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր, «Վասպուրական» միության պատվավոր անդամ, ակադեմիկոս Վարազդատ Հարությունյանն իր ելույթում ներկայացրեց Մկրտիչ Խրիմյանի կենսագրությունը եւ գործունեությունը, խոսեց Խրիմյան Հայրիկի եւ ժողովրդի անմիջական սերտ կապի մասին:

Հիշում է տողերիս հեղինակը, հայրս՝ վանեցի վարպետ Սեդրակն ամեն առիթով մեծ հիացմունքով էր խոսում Խրիմյանի ազգասիրության եւ մարդասիրության մասին: Նա հաճախ ասում էր. «Խրիմյանին հայ ազգն այնքան էր սիրում, որ նրան անվանում էր Հայրիկ: Օսմանյան մարդակուլ քաղաքականության ժամանակ Խրիմյան Հայրիկն էր որպես զորավիգ պաշտպան պաշտպանում հայերին հալածանքներից»:

Աչքի ընկնող տեղում դրված էր Խրիմյանի ժպտացող ու բարի լուսանկարը: Մարդիկ անցնելով լուսանկարի մոտով, աղոթքի պես իրենց բարի խոսքերն էին մրմնջում, նրանք իրենց ծնողներից շատ էին լսել այդ բարի մարդու մասին:

Վերջում հյուրերը եղան Մայր տաճարի հարուստ թանգարանում եւ գրադարանում, որը մեծ բավականություն պատճառեց բոլորին:

ՀՐԱՅՐ ԿՈՒԼՈՒԿՅԱՆ
«Վասպուրական» հայրենակցական միության անդամ

Ինչպես պետք է իմաստավորել 1700-ամյակը

«Ազգ» թերթի խմբագրին.

Սույն թվականի մարտի 3-ին ազգային հեռուստատեսությամբ ունկնդրեցի, մասնավոր հետաքրքրությամբ, Ձեր ելույթը Երեւանի տարբեր խմբագիրների շրջանակում:

Ձեր հարցադրումը, թե քրիստոնեությունը Հայաստանում պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնակատարությունն ինչ իմաստ եւ ընթացք պետք է ունենա եւ ի՞նչ առաքելությամբ եկեղեցին պետք է մուտք գործի 21-րդ դար, բավականին հետաքրքիր հարցադրում էր, թեեւ հնչեց անորոշ ոչ միայն Ձեր, այլ նաեւ ներկա մյուս խմբագիրների ելույթներում:

Եղան նաեւ քննադատություններ հայ եկեղեցու մասին, որ, ի դեպ, այնքան էլ պարզ չէին: Որպես հայ եկեղեցու բարձրաստիճան հոգեւորական, իմ թելադրությունն է, որ հայ մամուլն այս առթիվ ճիշտ ուղղություն վերցնի ու նպատակասլաց հետեւի հասնելու այն ցանկալի արդյունքներին, որին հայ եկեղեցին ձգտել է դարեր շարունակ, բայց չի հասել իր նպատակին մեզ հայտնի պատմական արգելքների պատճառով:

Դեռեւս 1919 թ. Գեւորգ Ե կաթողիկոսը ստորագրել է մի կանոնադրություն Մայր աթոռի միաբանության համար, որտեղ նշված է հայ եկեղեցու առաքելությունը շատ հստակ կերպով:

1. Ո՞րն է այն. ա) քարոզել Ավետարանը, բ) ծառայել հոգեւոր կրթական գործին, գ) մշակել հայագիտությունը, դ) հաստատել եւ պահել աստվածահաճո հիմնարկություններ, ե) պատրաստել եկեղեցու համար հոգեւոր վարիչներ եւ այլն: Մեզ հայտնի քաղաքական փոփոխությունների պատճառով կասեցվեց եկեղեցու առաքելությունը: Այժմ, երբ ազատ ու անկախ հայրենիքի պայմաններում ենք դարավերջին, երբ հարց է տրվում եկեղեցու առաքելության մասին, հայ ժողովրդի արդի պահանջներից ելնելով, ավելացնելու եմ եւս 3 կարեւոր գործունեության դաշտ, որոնց կատարումը պետք է իրականացնել պետական չափանիշներով:

1. Հոգեւոր-բարոյական (սոցիալական)
2. Ազգային-մշակութային
3. Միջեկեղեցական-միջազգային:

Նկատի ունենալով եկեղեցու ժողովրդական կառավարման սկզբունքը, ըստ վերոհիշյալ կանոնադրության 6-րդ հոդվածի՝ ժամանակն է, որ ժողովուրդը լիարժեք կերպով ընդգրկվի եկեղեցական համայնքային կյանքի մեջ եւ մաս կազմի եկեղեցու առաքելությանը:

1. Հայ ժողովրդի բոլոր խավերը պետք է միահամուռ գիտակցեն, որ որպես առաջին քրիստոնյա ժողովուրդ, որ ժամանակն է դրսեւորելու քրիստոնեական սկզբունքները եւ կյանքի կոչել դրանք ինչպես հավատացին 4-րդ դարում, ըստ էության, եւ ընդունեն Քրիստոսին իբրեւ անձնական փրկչի, նկատեն որպես իրենց կյանքի մղիչ ուժը: Այսօր վերադառնալով հենց սկզբնական շրջանի հավատքին, տեր ենք լինում մեր նախնյաց ուսմանը՝ ապրելու ազգովին քրիստոնեաբար:

2. Դարերի ընթացքում ստեղծված քրիստոնեական մշակութային ազգային արժեքները ոչ միայն Հայաստանում եւ հարեւան երկրներում ավելի ճանաչելի են դարձել քրիստոնեական գաղափարները, կյանքի կոչել, այլ ժողովուրդների մեջ տարածել նաեւ այլ օտար ազգերի շրջանակներում: Այս մասին պետք է լսի եւ իմանա ամբողջ աշխարհը, որի համար պետք է օգտագործել ոչ միայն մամուլը, այլ նաեւ մյուս լրատվական միջոցները:

3. Մեր դպրոցներում պետք է կազմակերպել պետական մակարդակով կրոնական դաստիարակություն եւ քրիստոնեությունը ոչ միայն որպես կրոն, այլեւ որպես գաղափարախոսություն ընդունելի դարձնել նաեւ հասարակության կողմից, սոցիալական անարդարությունները նվազեցնելու, իսկ քրիստոնեական բարոյական նորմերը չափանիշ ընդունելը մեր հասարակության բոլոր խավերի շրջանակներում, որակավորելու մարդկանց էությունը քրիստոնյայի կյանքի վերոհիշյալ սկզբունքներով՝ ըստ էության:

4. Հայաստանի բոլոր քաղաքներում եւ գյուղերում հիմնել մեր պաշտամունքի եւ քարոզչության արբաստեղիներ եւ ժողովրդին կապել այդ կենտրոնների հետ, որպես համայնքային սոցիալ կյանքի կարեւորագույն առանցք:

5. Ստեղծել տեղեկության եւ լուսավորիչ դաստիարակության կենտրոններ ամեն մի քաղաքում եւ գյուղում ժողովրդին դաստիարակելու քրիստոնեական մշակույթի, գաղափարախոսության եւ մաքուր կենցաղի սկզբունքներով:

6. Գյուղական մշակութային տներն ակտիվացնել քրիստոնեական թեքումով, որպես միջոցառումների կենտրոն: Սրանով կնպաստենք մեր ժողովրդին վերադառնալու մեր քրիստոնեական արմատներին ուղղափառ հավատքով:

Ի վերջո, ապրելո՞ւ ենք, թե՞ ոչ, ավելի արդար, բարոյական բարձր գաղափարներով եւ ունենալով շատ ավելի բարոյական, ազնիվ եւ պարկեշտ քաղաքացիներ մեր հայրենիքի ապագայի համար:

Սրանով իմաստավորված կլինի 1700-ամյակի տոնակատարության նշումը 2001 թվականին:

Սիրո ողջույնիվ եւ օրհնությամբ
ՍԻՈՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ԲԵՐԲԵՐՅԱՆ
Կիլիկյան

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

օրենսդիր

Ազգային ժողով՝ լինել, թե լուծարվել

Սխալված չենք լինի, եթե ասենք, որ ՀՀ նախագահական ընտրությունների արդյունքը եղավ ոչ միայն թեկնածու Ռոբերտ Քոչարյանի ընտրվելը ՀՀ նախագահի պաշտոնում: Բացի զարգացումների հստակեցումից քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական ոլորտներում եւ պետական շինարարության բնագավառում, օրակարգային դարձան խիստ կարեւոր հիմնախնդիրներ, որոնցից առանցքայինն է ՀՀ Ազգային ժողովինը: Իմիջիայլոց, ԱԺ-ի հարցը դարձավ օրհասական ոչ թե ընտրապայքարում ներգրավված քաղաքական ուժերի քարոզչական կամ հակաքարոզչական արծարծումների շնորհիվ: Վերջին շրջանի քաղաքական զարգացումները եւս մեկ անգամ ակնհայտորեն ապացուցեցին, որ օրենսդիր իշխանությունն իր տեղում չէ: Ո՞րն է պատճառը՝ հուլիսի 5-ի տխրահռչակ ընտրություննե՞րը, թե՞ այն խնդիրների կծիկը, որոնք անգամ արդար եւ ազատ ընտրություններով լուծում չեն ստանա: Այս ամենի շուրջ «Ազգի» թղթակից ՇԱՄԻՐԱՄ ԱՂԱԲԵԿՅԱՆԻ զրույցը ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ ԽՍՐՈՎ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԻ հետ:

- Նախագահական ընտրությունները նորից արդիականացրին 1995 թ. հուլիսի 5-ի ընտրությունների նախադեպը՝ Ազգային ժողովի ներկա կազմով լինել-չլինելու հարցը: Ինչպե՞ս կմեկնաբանեիք այդ հանգամանքը:

- Պահը բացատրվում է թե բուն ընտրություններով, որպես քաղաքական գործընթաց, թե ընտրությունների քաղաքական նշանակությամբ: Կարծում եմ, տեղի ունեցավ մի պատմական երեւույթ, որի դատավորը, իհարկե, ժամանակը կլինի: Բայց որոշ եզրակացություններ, կարծես թե, սեղանին դրված լինեն: Օրինակ այն, որ մեր ժողովուրդը, կարծում եմ, առաջին անգամ իմաստավորեց իր ընտրության քաղաքական նշանակությունը: Ժողովուրդն առաջին անգամ ընկա-

նին բացեր հայտնաբերեց, ինչը նորից վկայում է, որ օրենքը լրջորեն պետք է կատարելագործվի: Ընտրական օրենքը կատարելագործվելու անհրաժեշտություն ունի խախտման դեպքում պատասխանատվություն սահմանելու տեսակետից: Այս օրենքը առանձնահատուկ պետք է լրամշակվի խախտողի պատասխանատվությունը օրենսդրորեն որոշելու տեսակետից: Սա էլ ակնհայտորեն դրսեւորվեց ընտրությունների ընթացքում:

- Ընտրազանգվածի ձայների տոկոսային բաժանումը արտացոլում է հասարակության տարբեր խավերի բարոյաքաղաքական մոտեցումները թե պետության հանդեպ, թե նրա կողմից իրագործվող քաղաքականության: Սակայն, ինչպես տեսնում ենք, այսօրվա

լում զերծ մնացին որեւէ մեկին պաշտպանելուց, իմ գնահատմամբ, նրանց քաղաքական վարկանիշը նվազեց: Որովհետեւ ժողովուրդը սպասում է վճռական պահին կողմնորոշվածություն: Չես կարող լինել քաղաքական կուսակցություն, հավակնել իշխանության, բայց կարեւորագույն պահին հայտարարել. «Գիտե՞ք ինչ, ես դիրքորոշում չունեմ»: Եվ դա հասկանալի է, քանի որ պետության ու ժողովրդի համար այդ բախտորոշ պահին որեւիցե քաղաքական կուսակցություն իրավունք չունի ձեռնպահ մնալու: Եվ ժողովուրդը ենթագիտակցորեն դա գնահատեց: Այդ իսկ պատճառով Ազգային ժողովում քաղաքական ուժերի ներկայացուցչությունը եւ նրանց հարաբերակցությունը դրսում, իրոք, չի

պետական կառավարման մարմինը սահմանադրական ժամկետում լիարժեք ծառայելու, ապա նոր սահմանադրական կարգով վերակազմավորվելու նախադեպը պակաս կարեւոր չէ ավանդույթների զարգացման տեսակետից: Կարծում եմ, այս խորհրդարանի ճակատագրի հարցը պետք է դիտվի քաղաքական նպատակահարմարությունից ելնելով:

- Այնուամենայնիվ, ԱԺ-ի այսօրվա ոչ բնական վիճակը հղի է մի լուրջ վտանգով, այն է՝ քաղաքական իրադարձությունները, քաղաքական զարգացումները կընթանան խորհրդարանից դուրս, վերածելով այն քաղաքական կառույցից սովորական օրենսդիր օղակի:

- Ես նորից պետք է համաձայնվեմ:

քաղաքական ուժերի դիմադրությանը:

- Որքան կարող եմ եզրակացնել իմ շփումներից, որոշ քաղաքական ուժեր կամ դեմքեր, իսկ ավելի շուտ, նրանց հավակնությունները երեւի թե կխանգարեն այս մոդելի իրագործմանը: Կարծում եմ, դա առաջինն է պրոբլեմներից: Սակայն ես բավականին վճռական եմ եւ հույսով, որ հիմնական քաղաքական ուժերը կարձագանքեն նախաձեռնությանը: Չէ որ խոսքը պառլամենտարիզմի այն ձեւերի մասին է, որոնք հնարավորություն կտան իրավիճակը զարգացնել եւ հանդարտ մոտեցնել հաջորդ հանգրվանին: Ինձ նաեւ հուսադրում է, որ հանրապետության նախագահն, այսպես ասած, անկուսակցական անձ է:

լեց՝ ինչպիսի մեծ նշանակություն ունի իր ապագայի եւ զարգացման համար բուն ընտրության ինստիտուտը:

Պատահական չէր, որ այն հարցին, թե ում եք ընտրելու, մարդիկ ասում էին՝ ընտրելու եմ նրան, ում վստահում եմ: Այսինքն, ընտրությունը ոչ թե անձնավորված եւ զգացմունքային, այլ խիստ բանական բնույթ էր կրում: Դրանով էլ կարելի է բացատրել առաջին եւ երկրորդ փուլերի ձայների տարբերությունը հիմնական մրցակիցների միջեւ:

Ժողովրդի կողմից ընտրությունները որպես քաղաքական գործընթացի իմաստավորում՝ մեր կարեւոր ձեռքբերումն է:

Երկրորդը՝ մենք մտանք ընտրություններ, կարծես թե, հանդարտասահ, բայց դուրս եկանք քաղաքակրթության տեսանկյունից հասունացած, ընդ որում, թե ժողովուրդը, թե հենց իրենք թեկնածուները: Չիշենք, թեկնածուներից որեւէ մեկը հատկապես երկրորդ փուլում ընդգծված պոպուլիզմի չտրվեց: Այսինքն, թեկնածուները գիտակցում էին այն պատասխանատվությունը, որը ստանձնում էին իրենք ընտրությունների ընթացքում:

Եվ ժողովուրդը չգայթակղվեց պոպուլիզմով: Սա էլ պետք է արձանագրել որպես մեծ ձեռքբերում:

Քաղաքական կուսակցությունների փոխհարաբերությունների, քաղաքական ուժերի իրական հարաբերակցությունը ըմբռնելու եւ արձանագրելու համար այս ընտրությունները բավականին լուրջ քննություն էին: Համաձայնենք, որեւէ նախորդ ընտրություն այսչափ արդարացի չի եղել, որեւէ ընտրություն չէր կարող ուժերի հարաբերակցության ռեալ դասավորության մասին խոսել: Այս ընտրությունները դա արձանագրեցին: Համոզված եմ, որ առաջին փուլում յուրաքանչյուր կուսակցություն ստացավ իր ճիշտ գնահատականը, եթե կարելի է ասել, վարկանիշների սանդղակում նրանցից յուրաքանչյուրը ստացավ իր տեղը: Երբ մենք խոսում ենք ուժերի հարաբերակցության փոխվելու մասին Ազգային ժողովից դուրս (իսկ հարաբերակցությունը, իրոք, փոխվել է), ապա վարկանիշները կոնկրետ նշանակություն են ստանում:

Մի հանգամանք եւս: Խոսքը ընտրական օրենսգրքի, ընդհանրապես ընտրությունների օրենսդրական կարգավորման եւ դրանով պայմանավորված ընտրական հանձնաժողովների ձեւավորման մեխանիզմների մասին է: Կարծում եմ, բոլորս էլ հասկացանք, որ կուսակցական սկզբունքով ձեւավորված ընտրական հանձնաժողովները չեն կարող լիարժեք բավարարել արդարացի, ազատ, անկողմնակալ ընտրական հանձնաժողով ունենալու պահանջը:

Հաջորդ հետեւությունը՝ համաձայնենք, որ առաջին փուլից երկրորդը քաղաքական հեղինակությունները մեծ ճիգեր գործադրեցին, որպեսզի ընտրական հանձնաժողովները, այդուհանդերձ, գործեն իրենց օրենսդրական սահմաններում, օրենքը գերադասվելի համարեն իրենց կուսակցական պահանջներից կամ հրամայականներից: Այս բավականին բարդ խնդիրը, փառք Աստծո, կարծես թե հաջողվեց լուծել: Բայց առաջին փուլում մենք չէինք լուծել եւ ըստ էության չէինք էլ կարող լուծել այդ խնդիրը:

Ես նշեցի ընտրական հանձնաժողովների ձեւավորման մոդելը, բայց քվեարկության ընթացքն էլ բավակա-

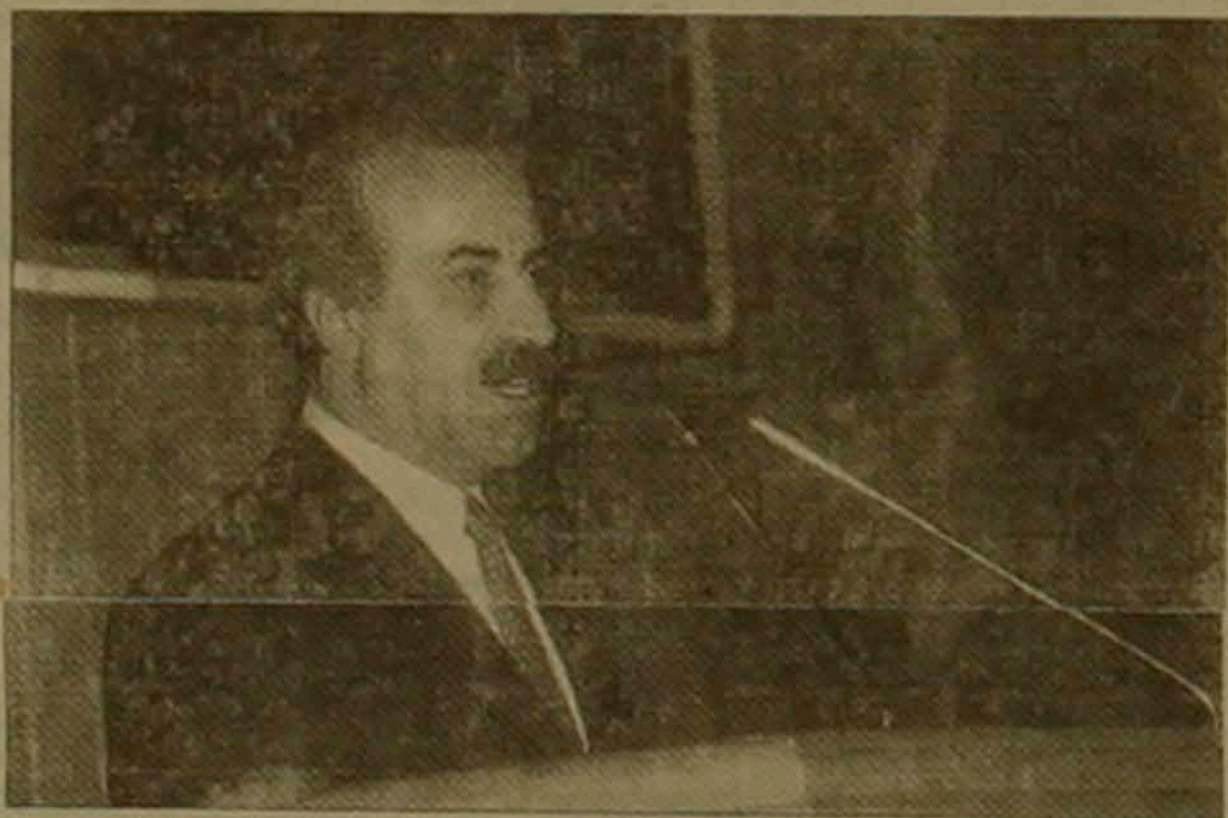

Ազգային ժողովը չի արտացոլում այդ տոկոսաբաժանումը, քանզի այսպես կոչված թավշյա հեղափոխություն տեղի ունեցավ ոչ թե այլուր, այլ հենց քաղաքական ասպարեզում ուժերի անսպասելի վերաբաշխմամբ....

- Ես համաձայն եմ նման գնահատմանը: Ամեն մի կուսակցության հետեւում կանգնեց իր ընտրազանգվածը: Բայց այստեղ կա մի գնահատական եւս՝ ընտրողի վարքագծի վերլուծությունը բացահայտում է, որ առաջին փուլում այս տեսանկյունից ընտրազանգվածի դիրքորոշումները քաղաքական, սոցիալական, տնտեսական հայեցակետերի տեսանկյունից հստակ չէին: Շատերը հարում էին այս կամ այն կուսակցությանը՝ ընդդիմադիր լինելով որեւէ ուժի դիրքորոշմանը: Երկրորդ փուլում դա մաքրվեց: Եվ ըստ էության, երկրորդ փուլն արձանագրեց, որ ժողովրդի ճնշող մեծամասնությունը պաշտպանում է ազատականացումը եւ ժողովրդավարության զարգացումը, կողմ է տնտեսական բարեփոխումների հստակեցմանը: Այսինքն, մեկ անգամ եւս արձանագրվեց, որ Հայաստանում քաղաքական այս գործընթացի անշրջելիությունն ապահովված է:

Ինչ վերաբերում է բուն քաղաքական ուժերի նոր հարաբերակցության արտացոլմանը Ազգային ժողովում... Չնայած վաստակած տոկոսներին, այն կուսակցությունները, որոնք չպաշտպանեցին այս կամ այն թեկնածուին, ընտրությունների երկրորդ փուլից դուրս եկան քաղաքական դիվիդենտներ չվաստակած: Եվ հակառակը՝ քաղաքական կշիռ ձեռք բերեցին նրանք, ովքեր դիրքորոշվեցին որեւէ թեկնածուի հանդեպ, անգամ եթե մինչ այդ առանձնապես ճանաչում չունեին հանրության մեջ: Հայոց համազգային շարժումը հենց սկզբից արձանագրեց, որ ինքը որեւիցե մեկին չի պաշտպանում, բայց հետաքրքրությամբ հետեւում է քաղաքական գործընթացին: Նրա վարկն ինչպես կար, այնպես էլ պահպանվեց. Բայց այն կուսակցությունները, որոնք երկրորդ փու-

արտացոլվում: Դրա հետ չի կարելի հաշվի չնստել: Ոմանք գտնում են, որ այս խնդրի լուծումը ԱԺ-ի շուտափույթ լուծարման մեջ է: Բայց կա նաեւ այլ կարծիք, այլ մոտեցում՝ կապված հենց քաղաքական նպատակահարմարության հետ: Հանգամանքները հետեւյալն են: ԱԺ-ի առջեւ ներկա դրությամբ դրված են լուրջ օրենսդրական խնդիրներ՝ ընտրական օրենսդրությունը, դատաիրավական բարեփոխումների համար անհրաժեշտ օրենսդրական փաթեթի ապահովումը: Չէ՞ որ սահմանադրական ժամկետներ գոյություն ունեն: Ես կարեւորում եմ նաեւ «Պետական ծառայողի մասին» օրենքի ընդունումը, քանի որ առանց այդ ինստիտուտի պետական շինարարության, պետական կառավարման համակարգի բարեփոխումների գործընթացը չի կայանա: Կամ վերցնենք «Հողային օրենսդրությունը», որը եւս բացառիկ կարեւոր նշանակություն ունի տնտեսության զարգացման համար, քանի որ մենք չունենք հողի ձեւավորված շուկա, որի կայացումը տնտեսական զարգացման համար կապահովեր լուրջ ռեսուրսներ, խթանելով արտասահմանյան եւ ոչ միայն արտասահմանյան ներդրումները:

Բացի այդ, պարզ չէ՝ ինչպիսի՞ն կլինի նոր խորհրդարանն իր քաղաքական ներկապնակով: Սա շատ էական հանգամանք է՝ հաշվի առնելով թեկուզ մինչ այդ ասվածը նախագահական ընտրությունների մասին: Մյուս կողմից... ինչ էլ ասեն, այս խորհրդարանը բարեփոխումներին, ազատականացմանն աջակցող խորհրդարան է: Սա մենք պետք է արձանագրենք: Պետք է նաեւ չմոռանանք, որ պետաշինարարության, քաղաքական զարգացումների անդառնալիությունը ապահովելու համար շատ կարեւոր է քաղաքական ավանդույթների ստեղծումը: Մենք այս հանգամանքին երբեմն ուշադրություն չենք դարձնում, բայց հենց ավանդույթներն են, որ ձեւավորում են ոչ միայն վարքագիծ, այլեւ որոշակի մտածելակերպ: Ուստի

Իրոք, այդ դեպքում խորհրդարանի ամբիոնը չի դառնում այն ամբիոնը, որտեղից պետք է հնչեն հիմնական քաղաքական հարցադրումները: Ակամա այդ պրոցեսը մղվում է խորհրդարանից դուրս, մղվում է փողոց: Եվ ինչպես էլ չկոչենք փողոցավարական քաղաքականությունը, համենայն դեպս, դա շատ է դժվարացնում ժողովրդավարության զարգացումը: Այո, խնդիրը լուծում է պահանջում: Ենթադրում եմ, որ պետք է նաեւ ուշադրություն կենտրոնացնել այն քաղաքական ուժերին, որոնք վերջին նախագահական ընտրությունների ընթացքում լուրջ վարկանիշ ձեռք բերեցին: Պետք է մտածենք նրանց եւ խորհրդարանի համագործակցության ձեւերի ու մեթոդների մասին, հատկապես նրանց մասնակցության մասին պետական կառավարման համակարգում: Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը դեռ ընտրարշավի ընթացքում կարեւորել է քաղաքական խորհրդի ձեւավորումը: Սա մոդել է, որը հնարավորություն է տալիս հիմնական քաղաքական ուժերին ստանձնելու պատասխանատվություն պետության, քաղաքական զարգացումների համար: Համաձայնենք, քաղաքական կառույցները, այդ թվում նաեւ՝ ընդդիմադիր, պետք է ստանձնեն որոշակի պատասխանատվություն տարվող քաղաքական գծի համար: Հետեւաբար այդ պատասխանատվությունը պետք է լինի ինստիտուցիոնալ, հրապարակավ եւ լեգիտիմ...

- Եթե լիներ այդ ինստիտուտը, երեւի թե չէինք ունենա սեպտեմբերյան տխրահռչակ իրադարձությունները...

- Այո: Քաղաքական մեծամասնությունն ունի պատասխանատվություն, ընդդիմություն լինելը չի նշանակում ընդհանրապես զերծ մնալ քաղաքական պատասխանատվությունից:

Վերադառնալով ԱԺ-ի համագործակցությանը քաղաքական ուժերի հետ, ասեմ, որ մենք մտադիր ենք ստեղծել Ազգային ժողովին առընթեր քաղաքական ակումբ, որը կներգրավվի ամենատարբեր ուժերին ամենակարեւորագույն օրենքների մշակմանը: Ասենք, «Պետական ծառայողի մասին» օրենքի մշակմանը: Որպեսզի հետագայում, երբ ուժերի փոխհարաբերակցությունը խորհրդարանում նորից փոխվի, եկած քաղաքական ուժը չվերացնի այս ինստիտուտը: Աշխատանքի ձեւերը, բովանդակությունը վերափոխելով, մենք կարող ենք ստեղծել համատեղ աշխատելու, առաջ գնալու լուրջ հնարավորություն:

- Կարո՞ղ է արդյոք նոր աշխատաոճը ձերբազատել ԱԺ-ն իր խրոնիկ քաղաքական հիվանդություններից: Նկատի ունեմ ԱԺ-ի անմնացորդ նվիրվածությունը գործադիր իշխանություններին, կառավարության ուժեղագույն լոբբիզմը... Չե՞ք կարծում, որ ԱԺ-ի «ժողովրդավարացումը» կարող է արժանանալ այստեղ տնօրինող որոշ

Պատահական չէ, որ ժողովուրդը նույնպես ենթագիտակցորեն գերադասեց անկուսակցական նախագահ ունենալ, դրանով իսկ փորձելով զերծ պահել պետությունն այն կորուստներից, որոնք հնարավոր են դառնում, երբ քաղաքական ուժը եւ նրա հեղինակը կամ առաջնորդը միասին են իշխում:

Ապակուսակցականացված նախագահը ըստ էության հնարավորություն է ստանում դառնալ բոլորի նախագահը եւ միաժամանակ չկորցնել գործելու ազատությունը: Դա, իհարկե, ունի իր դժվարությունները հենց նախագահի համար: Խնդրեմ, Ռուսաստանի Դաշնությունում Ելցինը ըստ էության չունի իր կուսակցական հենքը: Մի կողմից դա ազատության ճանապարհ է որոշումներ ընդունելուց, բայց մյուս կողմից՝ ավելի կարեւոր որոշումներ ընդունելիս Ելցինը նույն Պետդումայում հայտնվում է բավականին ծանր կացության մեջ...

Այստեղ շատ բան կախված կլինի ժողովրդի առջեւ պատասխանատվության գիտակցումից: Բոլորը՝ նախա- [illegible] կուսակցությունները, հանրովին պատասխանատվություն պետք է զգան ժողովրդի առջեւ:

- Գաղտնիք չէ, Ազգային ժողովի դերն ու նշանակությունը վերջին ժամանակներս բավականին նսեմացել է: Ով չի զլանում, բարձրացնում է ԱԺ-ի լուծարման հարցը՝ անտեսելով ԱԺ-ի ֆունկցիոնալ դերը եւ որպես գերագույն ներկայացուցչական մարմին, եւ որպես օրենսդիր իշխանություն, վերջապես, պետության այն միակ սյունը, որն իր իսկ բնույթով գործոն է քաղաքական զարգացումների համար: Ո՞րն է ճգնաժամի ելքը:

- Այս հարցի պատասխանը կցանկանայի դարձնել առանձին խոսակցության առարկա: Այսօր կասեմ միայն հետեւյալը: Գործընկերներից ոմանք օրերս վերադառնալով գյուղական մարզերից, հայտնեցին բնակչության բողոքը, որ ռադիոյի խափանման պատճառով չեն կարողանում լսել ԱԺ նիստերի հեռարձակումը: Ժողովուրդը սպասելիքներ ունի եւ շատ կարեւոր սպասելիքներ: Սակայն ոմանք չգիտակցելով, չիմաստավորելով, կարծես թե ձեւավորում են այնպիսի մթնոլորտ, որը պետք է վկայի Ազգային ժողովի հանդեպ հասարակության պահանջարկի բացակայության մասին, չգիտակցելով, որ ձեւավորում են վերաբերմունք ընդհանրապես խորհրդարանի հանդեպ: Վաղը նույն այս մարդկանց շատ դժվար կլինի ապացուցել հանրությանը, որ պատգամավորական ընտրությունները լուրջ քաղաքական իրադարձություն են: Եվ կարծես թե այս մարդիկ չեն պատկերացնում ինչ վնաս են հասցնում պետությանը, իշխանությանը, պետական շինարարությանը:

- Այսինքն, եթե վաղնեւեթ կանգնենք ԱԺ նոր ընտրությունների անհրաժեշտության առջեւ, կհամոզվե՞նք, որ հասարակությունը վերջապես սովորել է ընտրել հանրապետության նախագահ, սակայն դեռ չի գիտակցում, թե նույն բարձր չափանիշներին պետք է համապատասխանի եւ պատգամավոր դառնալու հավակնորդը...

Մեր աշխատակցի այս եւ այլ հարցերին պրն Հարությունյանի պատասխանները կհրապարակվեն թերթի առաջիկա համարներից մեկում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Նոր զարգացումներ Միջին Արեւելքում

Միջինարեւելյան խաղաղության գործընթացում 1997 թ.-ի մարտի 18-ից, երբ Թել Ավիվը որոշեց իրագործել կառավարության որոշումը Արեւելյան Երուսաղեմում հրեաբնակ թաղամասեր կառուցել, ճգնաժամ առաջացավ։ Թել Ավիվի այդ քայլը պատճառ դարձավ վերջինիս զինված ուժերի, ոստիկանության եւ պաղեստինցիների բախումների եւ ի վերջո կատարյալ փակուղու առաջ կանգնեցրեց խաղաղության գործընթացը։ Միաժամանակ զգալի համախմբեց արաբական երկրներին, որոնք այդ հարցը բարձրացրին ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում, սակայն Իսրայելին դատապարտող բանաձեւը ԱՄՆ-ի վետոյի պատճառով չհաստատվեց։ Այնուհետեւ այն քննարկման առարկա դարձավ 1997 թ.-ի մարտի 23-ին, OIC-ի իսլամաբադյան համաժողովում, որտեղ բավականին խիստ որոշումներ կայացրին Թել Ավիվի դեմ, որոնք հասկանալի պատճառով անիրագործելի էին։ Իսկ ապրիլի սկզբին Դելիում տեղի ունեցած Չմիացած երկրների խմբի անդամ 113 երկրների ԱԳ նախարարների համաժողովը, այս առնչությամբ ընդունած մի շարք որոշումների թվում, ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեային պահանջ ներկայացրեց Իսրայելի կողմից գրավյալ տարածքներում նոր բնակավայրեր կառուցելու խափանման հարցին նվիրված արտահերթ նիստ հրավիրել, ինչը նշանակում էր նաեւ Վաշինգտոնի վետոյի չեզոքացում։ Եվ ահա 1997 թ. հուլիսի 16-ին Իսրայելի դեմ երրորդ բանաձեւը ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդում հանդիպելով ԱՄՆ-ի վետոյին, տեղափոխվեց ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեա, որտեղ բանաձեւը հավանության արժանացավ գրեթե միաձայն՝ դեմ էին քվեարկել միայն ԱՄՆ-ն, Իսրայելը ու Միկրոնեզիան։

Թեեւ ակնհայտ է, որ ԱՄՆ-ի [illegible] բանաձեւն ի զորու չէր Թել Ավիվի ձեռնարկումների եւ հետեւանքների եւ հետեւաբար իրավիճակի վրա ազդելու, առավել եւս այն պարզ պատճառով, որ բանաձեւը չէր նախատեսում Իսրայելի դեմ որեւէ պատժամիջոցի կիրառում, ինչպես նախատեսել էին բանաձեւի նախագիծը ներկայացնող երկրները, բայց եւ այնպես բանաձեւը, ինչպես նշել ենք («Ազգ», հուլիսի 22, 1997 թ.), կարելի է դիտել իբրեւ նախազգուշացում, քանզի դատելով այսօրվա զարգացումներից բացառված չէ, որ ՄԱԿ-ի հաջորդ բանաձեւը ընդգրկի նաեւ լուրջ պատժամիջոցների կիրառում։ ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի այդ քայլը արժանացավ Թել Ավիվի արհամարհանքին եւ վերջինիս աջակից Վաշինգտոնի քննադատությանը։

Այսուհանդերձ, միջինարեւելյան խաղաղության գլխավոր միջնորդ ԱՄՆ-ն միաժամանակ լուրջ ջանքեր է գործադրում փրկելու գործընթացը վերահաս տապալումից։ Այդ նպատակով նա օգոստոսի 9-ին շրջան գործուղեց իր հատուկ ներկայացուցիչ Դենիս Ռոսին, ապա Միջին Արեւելք ժամանեց պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթը։ Սակայն հիշյալ այցելությունները չէին կարող որեւէ արդյունք արձանագրել, քանզի, փաստորեն ԱՄՆ քաղաքականությունը ուղղված էր կողմերից մեկի՝ Թել Ավիվի շահերին եւ բանակցությունների առանցքը կազմում էր վերջինիս անվտանգության հարցը։ Միջինարեւելյան խաղաղության գործընթացը փակուղուց դուրս բերելու ԱՄՆ-ի հաջորդ փորձը եղավ կողմերին բանակցությունների սեղանի շուրջ վերադարձնելը։ 1997 թ.-ի նոյեմբերի 4-ին Վաշինգտոնում վերսկսվեցին բանակցությունները, որոնք ի սկզբանե դատապարտված էին անհաջողության։ Քանզի պաղեստինյան կողմը պատրաստակամություն էր հայտնել բանակցելու միայն գրավյալ տարածքներում հրեաբնակ ավանների կառուցումը կասեցնելու եւ Հորդանանի արեւմտյան առափնյա շրջաններից Իսրայելի զինված ուժերի դուրսբերման հարցերի շուրջ։ Ի դեպ, կողմերի միջեւ կնքված համաձայնագրերով Իսրայելի զորքերի դուրսբերման գործընթացը հիշյալ տարածքներից պետք է սկսված լիներ դեռեւս 2-3 տարի առաջ։ Ըստ պաղեստինցիների, խնդրո առարկա տարածքների 90 տոկոսից ավելի է տարածվեն Իսրայելի զորքերը։ Այնինչ, այսօրվա դրությամբ ընդամենը 3 տոկոսն են հանձնվել պաղեստինցիներին։ Իսկ մյուս կողմից, Իսրայելի ԱԳ նախարար Դեւիդ Լեւիի գլխավորած պատվիրակությունը հայտարարեց, որ լիազորված չէ նշված հարցերի շուրջ բանակցելու։ Ավելին, նոյեմբերի 4-ին Իսրայելի բնակչության նախարարը հայտարարեց, որ 1998 թ.-ին շարունակելու է Արեւելյան Երուսաղեմի Ռաս ալ Ամուդ թաղամասում հրեաների համար բնակարանների կառուցումը։ Ուստի միջինարեւելյան խաղաղության գործընթացի փակուղուց դուրսբերմամբ խիստ շահագրգիռ Վաշինգտոնին այլ ելք չէր մնում, քան Թել Ավիվի վրա ճնշում գործադրել։ Նախագահ Քլինթոնը հայտարարեց, որ Իսրայելի վարչապետ Նաթանյահուին չի ընդունելու, քանի դեռ Հորդանանի արեւմտյան առափնյա շրջաններից իսրայելական ուժերի դուրսբերման գործընթացը չի սկսվել։

Այսուհանդերձ հարկ է նշել, որ ԱՄՆ-ի կառավարությունը չի տնօրինում Իսրայելին ճնշելու գործուն լծակներ, նախ որ ԱՄՆ գործադիր իշխանությունը գործ ունի Իսրայելի աջ ուժերի անվերապահ աջակից կոնգրեսի հետ, հետեւաբար ի վիճակի չէ լուրջ որոշումներ կայացնելու այս ուղղությամբ։ Հատկապես եթե հաշվի առնենք, որ Իսրայելի իշխանությունների հետ անմիջական կապի մեջ գտնվող ԱՄՆ-ի հրեական կազմակերպություններն են ֆինանսավորում այդ երկրի երկու խոշոր կուսակցություններին։ Ավելին, նկատի ունենալով Իսրայելի այժմյան տնտեսական հզորությունը, կարելի է ասել, որ Վաշինգտոնի կողմից վերջինիս ցուցաբերվող անհատույց օգնության կասեցումն անգամ չի կարող լուրջ ներազդեցություն ունենալ։

Ինչպես արդեն նշել ենք («Ազգ», փետրվարի 18, 1998 թ.), մինչ միջազգային հանրության ուշադրությունը կենտրոնացված է Իրաքի խնդրի շուրջ ստեղծված ճգնաժամի վրա, Իսրայելը օգտագործելով պատեհ առիթը զգալի քայլեր կատարեց ներգրավյալ տարածքներում հրեաբնակ նոր բնակավայրեր կառուցելու ուղղությամբ։ Սակայն իրաքյան ճգնաժամի վերացումից հետո կրկին օրախնդիր դարձավ միջինարեւելյան խաղաղության գործընթացը։ Այս առնչությամբ, նախ որպես Եվրամիության ներկայացուցիչ շրջան ժամանեց Մեծ Բրիտանիայի ԱԳ նախարար Ռոբին Քուքը, որը ջերմ ընդունելության արժանացավ Լիբանանում եւ Սիրիայում։ Վերջիններս բարձր գնահատեցին Եվրամիության դիրքորոշումը ներգրավյալ տարածքներում հրեաբնակ ավանների կառուցման նկատմամբ, մինչդեռ Քուքի այցելությունը Արեւելյան Երուսաղեմ այն աստիճան զայրացրեց Թել Ավիվին, որ Մեծ Բրիտանիայի ԱԳ նախարարին Իսրայելի եւ ոչ մի պաշտոնյա չուղեկցեց օդանավակայան։ Իսկ Բրիտանիայի հրեական համագումարը ի նշան բողոքի ետ վերցրեց իր հրավերը ԱԳ նախարար Քուքից։ Վերջինս հրավիրված էր այդ կազմակերպության ամենամյա ճաշկերույթին, որտեղ օգնություն է հավաքվում Իսրայելի համար դասախոսելու։ Այդօրինակ արհամարհական վերաբերմունքը բրիտանական բարձրաստիճան պաշտոնյայի նկատմամբ հազիվ թե աննկատ անցնի։

Ապա Միջին Արեւելք այցելեց ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը, որի հեղինակությունը շեշտակի բարձրացավ իրաքյան խնդրի կարգավորման հարցում ունեցած դերի շնորհիվ։ Այսուամենայնիվ, վերջինս եւս արժանացավ Իսրայելի պաշտոնյաների, մասնավորապես Քնեսեթի նախագահի խիստ քննադատությանը, ընդգծելով, որ նա ի զորու չէ միջինարեւելյան խաղաղության գործընթացում որեւէ դրական դեր ստանձնելու։ Իսրայելի նման ինքնավստահ կեցվածքը թերեւս կարելի է պատճառաբանել այն բանով, որ վերջինս ոչ միայն շրջանի միակ միջուկային տերությունն է, այլեւ տարեկան 65 մլրդ դոլար համախառն արդյունքով տնտեսապես եւս շրջանի ամենահզոր երկրներից է։ Եթե անգամ հաշվի չառնենք Արեւմուտքում, մասնավորապես ԱՄՆ-ում Իսրայելի ավանդական աջակիցների նշանակությունը։

1998 թ. մարտին ստեղծված իրավիճակում Վաշինգտոնը հանդես եկավ նոր նախաձեռնությամբ, շրջան գործուղելով իր հատուկ ներկայացուցիչ Դենիս Ռոսին, մի առաքելությամբ, որն իր բնույթով ինչ-որ չափով տարբերվում է նախորդներից՝ Թել Ավիվի վրա նաեւ ճնշում գործադրելու տարրեր պարունակելով։ Քանզի վերջինից պահանջվում է Հորդանանի արեւմտյան առափնյա շրջանների 13 տոկոսից զորքերի դուրսբերում։ Սակայն առաջարկը մերժվեց թե Պաղեստինի ինքնավար կազմակերպության կողմից, որը պահանջում էր հիշյալ տարածքների 30 տոկոսից զորքերի դուրսբերում եւ թե Իսրայելի, որը համաձայնություն է տվել 9 տոկոսից զորքերի տարատեղմանը։ Թեեւ Թել Ավիվի նման «առատաձեռնությունը», որը կարելի է միջազգային ճնշմամբ պայմանավորել, եւս վստահություն չի ներշնչում, քանզի դեռեւս 1997 թ.-ի նոյեմբերի 26-ին, երբ վարչապետ Նաթանյահուն կառավարությանը առաջարկեց խնդրո առարկա տարածքների 6-7 տոկոսից զորքերը պայմանավորվածությամբ դուրս բերել, ոչ միայն կառավարությունը մերժեց այդ առաջարկը, այլեւ ծայրահեղականները վարչապետին սպառնացին խորհրդարանական նոր ընտրություններով, իսկ ոմանք էլ կառավարության կազմից հեռանալով։ Եվ այսպիսով Թել Ավիվը ոչ միայն ձախողեց Վաշինգտոնի վերջին նախաձեռնությունը, այլեւ, ինչպես բազմիցս նման դեպքերում, այս անգամ եւս ջանքեր գործադրեց միջազգային հանրության ուշադրությունը սեւեռելու Լիբանանի հարավից իր զորքերի պայմանավորված դուրսբերման վրա։

Մինչդեռ, ըստ ՄԱԿ-ի 425 բանաձեւի, Թել Ավիվը այդ քայլին պետք է դիմեր շատ վաղուց եւ առանց որեւէ նախապայմանի՝ միաժամանակ նպատակ ունենալով տարանջատել Սիրիայի եւ Լիբանանի հարցերը նրանից։ Ինչը, ըստ երեւույթին հազիվ թե հաջողվի Թել Ավիվին։ Այլ կերպ ասած, միջինարեւելյան խաղաղության գործընթացը դատապարտված է կատարյալ տապալման, եթե, ինչպես տարբեր առիթներով նշել ենք, Թել Ավիվը փոխզիջման լուրջ քայլեր չկատարի, անկախ այն բանից, Իսրայելում որ կուսակցությունն է իշխանության գլուխ, աջերի Լիկուդը Նաթանյահուի գլխավորությամբ, թե՞ Էհուդ Բարաքի առաջնորդությամբ աշխատավորների կուսակցությունը։ Փոխզիջման քայլերի Իսրայելին կարող է մղել միջազգային հանրությունը, որտեղ ծեւավորվում է Իսրայելի վարած քաղաքականության դեմ հասարակական կարծիք։

ԼՈՒՍԻ [illegible]

ԲԱՔՈՒ

Ադրբեջանի նախագահը գոհ է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբից եւ մերժում է Եվրախորհրդի միջնորդությունը

Բաքվում է գտնվում Եվրախորհրդի պատվիրակությունը, քանի որ աշնանն այդ կազմակերպությունը քննարկելու է Ադրբեջանն իր կազմում ընդգրկելու հարցը։ Եվրոպական փորձագետներին հիմնականում հետաքրքրում էին Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման հեռանկարները եւ պաշտոնական Բաքվի ու ընդդիմության հարաբերությունների հարցը։ Եվրախորհրդի առաքելությունը Հեյդար Ալիեւին առաջարկեց իր օգնությունը հայ-ադրբեջանական հակամարտությունը հարթելու գործում, սակայն Հեյդար Ալիեւի կարծիքով ԵԱՀԿ Մինսկի խումբն էլ է ի վիճակի հաղթահարելու այդ խնդիրը։ Ադրբեջանի նախագահը համարում է նաեւ, որ Հայաստանի վրա ազդելու հատուկ լծակներ ունի Ռուսաստանը, քանի որ այդ երկիրը ռազմական հենակետեր ունի Հայաստանում եւ Վրաստանում։ Ի դեպ, Հեյդար Ալիեւը ԱՊՀ-ի հետ իր երկրի հարաբերությունները փոխշաղկապեց Անդրկովկասում ռուսաստանյան հենակետերի առկայության հետ։ Նրա կարծիքով, ԱՊՀ երկու պետությունների, մասնավորապես Հայաստանի եւ Ռուսաստանի միջեւ գոյություն ունեցող ռազմական հատուկ հարաբերությունները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Ադրբեջանի ԱՊՀ-ում մնալու հեռանկարի վրա. «Ես կասեի, որ դա Ադրբեջանի լուրջ մտահոգություններից մեկն է, որը լուրջ կասկածների հիմք է տալիս ԱՊՀ-ի իրական արժեքի կապակցությամբ»,- BBC-ի Բաքվի թղթակցից Էլչին Նարիմանօղլուին ասել է Ադրբեջանի փոխարտգործնախարար Արազ Ազիմովը։ Ինչ վերաբերում է պաշտոնական Բաքվի վերաբերմունքին սեփական ընդդիմությանը, ապա Եվրախորհրդի առաքելության ղեկավար, Բելգիայի խորհրդարանի պատգամավոր Ջորջ Բլեյֆարդը Հեյդար Ալիեւի հետ հանդիպման ժամանակ Ադրբեջանի նախագահին նախազգուշացրեց. «Ձեր ընդդիմությունը բողոքում է, որ երկրում ողջ իշխանությունը կենտրոնացված է մեկ մարդու՝ նախագահի ձեռքում»։ «Միգուցե նրանց թո՞ւյլ նախագահ է պետք։ Ես ի վիճակի չեմ լինել ավելի թույլ, քան կամ»,- պատասխանեց Հեյդար Ալիեւը եւ, ըստ երեւույթին, այդ պատասխանը բավարարեց պատգամավորության անդամներին, քանի որ նրանք այդ թեմային այլեւս չանդրադարձան։

Պատրաստեց
ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆԸ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իվան Ռիբկին. «Չեչնիան եղել եւ մնում է Ռուսաստանի անկապտելի մասը»

ՄՈՍԿՎԱ, 6 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ՓՐԱՅՄ ՆՅՈՒՍ-ԻՆՏԵՐՖԱՔՍ։ Այն հանգամանքը, որ Չեչնիան եղել եւ մնում է Ռուսաստանի Դաշնության անկապտելի մասը, ոչ մեկի կասկածը չի հարուցում ոչ Ռուսաստանում, ոչ էլ աշխարհում։ Այդ մասին կիրակի օրը հայտարարել է Ռուսաստանի փոխվարչապետի պաշտոնակատար Իվան Ռիբկինը, մեկնաբանելով Չեչնիայի նախագահ Ասլան Մասխադովի այն խոսքերը, թե այդ հյուսիսկովկասյան հանրապետության անկախությունը վերջնականապես [illegible] է Ռուսաստանի [illegible]։ Ռիբկինն այն կարծիքին է, որ «Մասխադովը ցանկալին ներկայացնում է որպես իրականություն»։ «Չեչենական ճգնաժամի կարգավորման բանաձեւը, ում առաջարկել է Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը, շարունակում է գործել։ Դա խաղաղություն է, տարածքային ամբողջականություն եւ մեծ համբերություն»,- նշել է Ռիբկինը։

Թուրքական կառավարության եւ մաֆիայի կապը հաստատվում է

Ինչպես հայտնի է դարձել, մաֆիայի ու կառավարության համագործակցության հարցը քննող դատարանը պահանջել է 7-15 տարվա բանտարկության դատապարտել Թուրքիայի ներքին գործերի նախկին նախարար Մեհմեթ Աղարին, որը նախկին վարչապետ Թանսու Չիլլերի «Ճշմարիտ ուղի» կուսակցության անդամ է։ Դատարանը հետաքննում է նաեւ նույն կուսակցության քուրդ անդամ Սեդաթ Բուչաքի հարցը, որը եղել է վթարված ավտոմեքենայում մաֆիայի ղեկավարի հետ։ Կառավարամետ եւ ՔԲԿ դեմ պայքարում շուրջ 2000 զինյալ ունեցող քրդական խմբավորման ղեկավարը կարող է դատապարտվել 20 տարվա բանտարկության։

«ԵՐԵՎԱՆ»

Բաղդադը 7 արաբական երկրներից պահանջեց պարտքը

ԷԼ ՔՈՒՎԵՅԹ, 6 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Բաղդադը յոթ արաբական պետություններից պահանջել է մարել իրենց պարտքը Իրաքին, որը Իրաքի ֆինանսների նախարարության գնահատմամբ ընդհանուր առմամբ կազմում է ավելի քան մեկուկես միլիարդ դոլար։ Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, պարտապանների ցուցակում են Սիրիան, Բահրեյնը, Քուվեյթը, Սաուդյան Արաբիան, Արաբական Միացյալ Էմիրությունները, Եգիպտոսը եւ Սոմալին։ Իրաքի ֆինանսական գերատեսչությունը նշել է, որ մարտի վերջի դրությամբ պարտքը հասել է 1,53 միլիարդ դոլարի։ Այս գումարը գոյացել է հիշյալ երկրներին Իրաքի տրամադրած վարկերից, նավթի մատակարարումների դիմաց պարտքից եւ պետական բանկային ավանդների տոկոսներից։

Քլինթոնի ենթակաները սնանկանում են նրա պատճառով

Մոնիկա Լեւինսկու հետ կապված աղմկալի պատմությունը ֆինանսական մղձավանջի է վերածվում Սպիտակ տան այն 15 աշխատակիցների համար, որոնց հարցաքննել է անկախ դատախազ Քենեթ Սթարը։ Եթե նախագահի խորհրդականներ Պոլ Բեգալան եւ Հարոլդ Իկեսը բավական լավ են վարձատրվում փաստաբանին 250000-ական դոլար վճարելու համար, ապա վկաների մեծ մասը իրավաբանորեն պաշտպանվելու ընթացքում կարող է պարզապես սնանկանալ։ Նման վիճակում են, օրինակ, նախագահ Քլինթոնի սենեկապետը եւ ստաժոր Կարոլին Սելֆը։ Վերջինիս միակ «հանցանքը» այն է, որ աշխատասենյակ է ունեցել Մոնիկայի հետ միեւնույն միջանցքում։ «Էքսպրես» հանդեսը տեղեկացնում է, որ ԱՄՆ-ում իրավաբանական խորհրդատվության ժամը գնահատվում է 350 դոլար։ Դրա հետեւանքով հիշյալ երկու ծառայողները միանում են Քլինթոնի հինգ տասնյակ ենթակաների ցանկին, որոնք վերջին հինգ տարում դրամական խոշոր կորուստներ են ունեցել նախագահի զանազան արարքների պատճառով։ Այսպես, պաշտոնական տեղեկատվական ծառայության նախկին պետ Ջորջ Ստեֆանոպուլոսը դատական ատյաններին պարտք է մնացել 85000 դոլար, իսկ Հիլարի Քլինթոնի ընթերակա Մարգարիտ Ուիլյամսի պարտքը կազմում է մոտ 170 հազար դոլար։

Պ. Ա.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Մանկապատանեկան ստեղծագործության զարգացման մշակութային միությունը հասարակական կազմակերպություն է, որը դեռահասների, երեխաների, երիտասարդների համար ձգտում է նպաստել մանկապատանեկան ստեղծագործության բազմակողմանի զարգացմանը, օժանդակել շնորհաշատ երեխաների ստեղծագործական ունակությունների լիարժեք դրսեւորման համար, խթանել ավելի հարստացնելու պատանիների եւ երիտասարդների գիտելիքները եւ աշխարհայացքը, հայ մանկապատանեկան մշակույթը պրոպագանդելու նպատակով կազմակերպել համերգներ, հյուրախաղեր, փառատոներ, իսկ գիտելիքներն ավելի խորացնելու համար ուղարկել սովորելու արտասահմանյան քոլեջներ, բուհեր եւ այլ ուսումնական հաստատություններ:

«Հուսով եմ, Իտալիան դուք կսիրեք այնպես, ինչպես ես սիրեցի Հայաստանը»

Հայ երեխաների այցը Վերածննդի երկիր

1997 թ. դեկտեմբերի 5-ին միության վարչության առաջին նիստում որոշվեց ստեղծագործական հանդես կազմակերպել եվրոպական որեւէ երկրում, այնուհետեւ ընտրվեց Իտալիան: Կապ հաստատվեց Մխիթարյան միաբանության Հայաստանի կենտրոնի հետ, որի վարիչ հայր Եղիա Քիլաղպյանն առաջարկեց գրել Վենետիկ գլխավոր աբբահայր [illegible] Քեչիշյանին:

[illegible]ության գրություններով սկսե[illegible] Երեւանի տարբեր [illegible] [illegible]ային կենտրոններին, մրցա[illegible] դպրոցներին, երաժշտական դպրոցներին, որոնցից խնդրում է շնորհաշատ երեխաներին ներկայացնել կազմակերպվող ստեղծագործական հանդեսին մասնակցելու համար: Միաժամանակ աշխատանքներ էին տարվում միությունն անդամներով համալրելու համար: Հավաքվեց շնորհաշատ երեխաների այն խումբը, որը պատրաստ էր մեկնելու ստեղծագործական հանդեսի: 1998 թ. հունվարի 30-ին ստացվեց Մխիթարյան միաբանության գլխավոր աբբահայր Վարդան Քեչիշյանի հրավերը ստեղծագործական հանդեսը Վենետիկում Մուրադ Ռաֆայելյան վարժարանում կազմակերպելու համար: Հրավիրված ծնողները եւ միության անդամները հայտնեցին իրենց պատրաստակամությունը ֆինանսական ծախսերը հոգալու համար: Ս. թ. մարտի 11-22-ը 18 հոգուց բաղկացած խումբն իր ստեղծագործական հանդեսն անցկացրեց Վենետիկում: Ապրելով Մուրադ Ռաֆայելյան վարժարանում (որտեղ մեզ համար ստեղծվեցին անհրաժեշտ բոլոր պայմանները հանձինս Մխիթարյան միաբանության եւ Մուրադ Ռաֆայելյան վարժարանի տնօրեն հայր Հարություն Պզտիկյանի), կազմակերպվեցին թվով 4 շրջագայություններ դեպի Պադովա, Վերոնա, Պիզզա եւ Ֆլորենցիա: Պադովայում Սուրբ Անտոնիոյի եկեղեցին ուղղակի զարմացրեց իր մեծու[illegible]թյամբ եւ ներքին հարդարանքով: Վե[illegible]րոնայում երեխաներին հետաքրքրեց [illegible] ինչպես նաեւ Ջուլիետայի պա[illegible]քը, Ռոմեոյի ամրոցը, նրանց գերեզմանը:

Պիզզան հիասքանչ էր իր աշխարհին հայտնի թեք աշտարակով (զանգակատնով), իսկ Ֆլորենցիան մինչեւ այժմ կարծես հաստատում էր այն փաստը, որ Վերածնունդը սկսվել է հենց այս քաղաքից: Այստեղ երեխաները ականատես եղան Միքելանջելոյի Դավթի արձանին, Սուրբ Աստվածածին եկեղեցուն, Արնո գետի վրայի ամենահին Պոնտե-Վեկիո կամրջին եւ այլն: Մարտի 14-ին, ամբողջ օրը, խումբը հիանում էր Սուրբ Ղազար կղզում, որի հենց մուտքից զգացվում է հայկական ոգին «Բարի եկար, հայրենակից» մակագրությամբ: 300 տարվա պատմություն ունեցող Մխիթարյան միաբանության Սուրբ Ղազարի Մայրավանքը ինչքան վեր է խոյացած կղզում, այնքան էլ թեւածած պահպանում է շնչափելի մեծ արժեքներ: Մենք գլուխ խոնարհեցինք Մխիթար Սեբաստացու եւ նրա հիմնած հաստատությանը, որն այնքան ջերմացրեց մեր բոլորի սրտերը: Վենետիկն անկրկնելի էր իր ջրանցքներով, կամուրջներով եւ ճարտարապետությամբ: Երեխաներն այցելեցին Սուրբ Մարկոսի եկեղեցին, հայկական Սուրբ Խաչ եկեղեցին, շրջեցին հայկական փողոցներով եւ հրապարակներով, եղան Դոժերի պալատում, ինչպես նաեւ վայելեցին գիշերային Վենետիկի հմայքը: Մարտի 21-ին կազմակերպվեց փոքրիկ մի համերգ, որին ներկա էին Վենետիկում ապրող 5 հայ ընտանիքները, [illegible] Պադուայում սովորող ուսանո[illegible] տարբեր ծայրերից եւ մայր հայրենիքից եկած երիտասարդները: [illegible] շնորհակալություն հայտնելով եւ փոքրիկ հուշանվերներ փոխանակելով գլխավոր աբբահայր Վարդան Քեչիշյանի, հայր Հարություն Պզտիկյանի հետ, մեր փոքրիկ խումբը հրաժեշտ տվեց Վենետիկին, որտեղ անցկացրած օրերը դեռ երկար մտահիշողություններ կպարգեւեն բոլորին:

Երեւան վերադառնալով հիշեցինք Հայաստանում Իտալիայի հյուպատոս Անտոնիո Մոնտալդոյի խոսքերը, որը մինչեւ մեր մեկնելն ասել էր. «Հուսով եմ, Իտալիան դուք կսիրեք այնպես, ինչպես ես սիրեցի Հայաստանը», իրոք դա այդպես էր:

ՎԱՐԴԱՆ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ
Մանկապատանեկան ստեղծագործության զարգացման մշակութային միության նախագահ

Ազգային գրադարանը ներկայացնում է 1997-ին Հայաստանում հրատարակված գրքերը

Ազգային գրադարանում բացվեց Հայաստանում գործող ավելի քան վաթսուն հրատարակչությունների 1997 թ. թողարկած գրքերի ցուցահանդես, որը մտահղացվել եւ կազմակերպվել է գրապալատի եւ ազգային գրադարանի կողմից: Ներկայացված է շուրջ 320 անուն գիրք: Այս ցուցանիշը անշուշտ զիջում է հրատարակվածից, որովհետեւ կան գրքեր, որոնք տպարաններն ու հրատարակչությունները չեն հասկացրել թե գրապալատին, եւ թե գրադարանին: Քանի որ ցուցահանդեսը գործելու է ընդամենը մեկ շաբաթ, ուստի հրատարակչությունների ղեկավարները կարող են այցելել գրադարան եւ նրա ֆոնդերը համալրել իրենց նոր հրատարակություններով: Իսկ Հայաստանի ազգային գրադարանում բացել նոր գրքերի առանձին ցուցասրահ, որտեղ գրադարանային աշխատողներն ու ընթերցողները ոչ թե ուշացումով, այլ ժամանակին ծանոթանան նոր գրքերին, մամուլը ժամանակին անդրադառնա դրանց լուսաբանմանը եւ գիրքն օր առաջ հասնի ընթերցողին:

Ցուցահանդեսում առաջատարը «Նաիրի» հրատարակչությունն է, որի առատ արտադրանքը հուշում է, որ կարելի է առաջիկայում կազմակերպել նրա հրատարակությունների ընդարձակ ցուցահանդես:

Թեեւ ծանր պայմաններին, այնուհանդերձ, մյուս հրատարակչությունները եւս աչքի են ընկել իրենց դրական աշխատանքով: Ս. Էջմիածնի հրատարակություններից են Մ. Օրմանյանի «Համապատում», Գ. Բրուտյանի «Օրացույց հայոց», Պ. Հակոբյանի «Խ. Աբովյանի կենսագրության առեղծվածները»: Այս բաժնում են նաեւ Գարեգին Ա կաթողիկոսի երկու գրքերը եւ ասույթը. «Հարգեցեք եւ գրողները եւ պարողները, որովհետեւ առանց անոնց ազքատ կըլլա մեր ազգը»:

Ուշագրավ հրատարակություններով ներկայացել են ՀԳԱԱ-ի, Երեւանի պետական համալսարանի, «Աստղանիշ», «Անահիտ», «Մարգիս Խաչենց», «Լույս» հրատարակությունները: Վերջինիս գրքերից է Անժելա Քյուրքչյանի եւ Լիլիթ Տեր-Գրիգորյանի կազմած առաջին դասարանի այբբենարանը, որը վերջին տարիների լավագույն դասագիրքն է: Այդ մասին դրական կարծիք հայտնեց մանկավարժական գիտությունների թեկնածու, լրագրող Լեւոն Կանցյանը: Դասագրքի նկարիչներն են Տ. Ամյանն ու Լ. Ներսիսյանը:

Երկու ցուցափեղկը զբաղեցնում են գրապալատի տպագրության տարեգրերը եւ առանց հրատարակչության գրքերը: Ցուցահանդեսում ներկայացված են գրքին ու ընթերցանությանը նվիրված Խ. Աբովյանի, Վ. Թեքեյանի, Ե. Չարենցի բանաստեղծությունները:

Բացմանը սույն միջոցառման կարեւորության, գիտահրատարակչական գործում եւ գրապալատի ու գրադարանների համալրման աշխատանքներում չլուծված հարցերի մասին խոսեցին Գ. Տեր-Վարդանյանը, գրապալատի տնօրեն Հ. Բեքմեզյանը, «Նաիրի» հրատարակության տնօրեն Հ. Թամրազյանը, տեղեկատվության վարչության պետի տեղակալ է Մարոյանը, գրադարանի հնագույն աշխատող, մատենագետ Ն. Ոսկանյանը:

[illegible]

ՖՐԱՆՍԻԱ

Շառլ Ազնավուրի փարիզյան համերգից գոյացած գումարով կառուցվել է առաջին դպրոցը

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամը (ՀՍՆՀ) եւ «Ազնավուրը Հայաստանին» բարեգործական կազմակերպությունը իրականացրել են առաջին համատեղ նախագիծը՝ Երեւանի «Օլիմպոս» կրթական համալիրի վերականգնումը: Նախագծի իրականացման համար ծախսվել է 34 հազ. ամերիկյան դոլար, որից 10 տոկոսը համայնքի ներդրումն է, 17 հազ. դոլարը տրամադրել է «Ազնավուրը Հայաստանին» կազմակերպությունը, իսկ մնացածը՝ ՀՍՆՀ-ն:

Հիշեցնենք, որ 1998 թ. հունվարի 4-ին Փարիզում կայացած Ազնավուրի բարեգործական համերգից գոյացած գումարը կազմել էր 950 հազ. դոլար, որը նախատեսված է Հայաստանի դպրոցների վերականգնման համար: «Ազնավուրը Հայաստանին» կազմակերպությունը այս ծրագիրն իրականացնում է ՀՍՆՀ-ի միջոցով, որն աշխատում է Համաշխարհային բանկի վարկային ծրագրով եւ մեծ փորձ ունի սոցիալական նշանակության օբյեկտների վերականգնման գործում: Միայն Երեւանում սկսած 1996 թ.-ից ՀՍՆՀ-ն իրականացրել է 1 մլն 200 հազ. դոլար ընդհանուր արժողության 29 նախագիծ: Կառուցված կամ վերականգնված օբյեկտների թվում են դպրոցներ, պոլիկլինիկաներ, ջրմուղներ, ոռոգման համակարգեր, կանաչապատված տարածքներ:

Ռոլան Հայրապետյանի «Մյուզիքսփրեզը»

«Յառաջ» օրաթերթը հաղորդում է, որ Ալպ-Կոտ դ'Ազյուրի շրջանային խորհրդի նույնանուն թերթի հունվար-փետրվար միասնական համարում մեծ դրվատանքով ներկայացվել է հայազգի խմբավար Ռոլան Հայրապետյանի կազմած «Մյուզիքսփրեզ» խումբը, որն ըստ իր անվան բաղկացած է 13 հոգուց:

Հայրապետյանը Մարսելում է կազմել այդ խումբը 1987-ին: Նրա նպատակը չի եղել նվագախումբ կամ երգչախումբ ստեղծելը, այլ համաձայն իր խոսքերի «համույթ մը, որ ունենար առածգական երկրաչափություն, այսինքն ուժերու փոփոխելի գործածություն, կարողանալ մեկնաբանելու համար բարոկ, դասական, ինչպես նաեւ 20-րդ դարու ժամանակակից կարեւոր գործեր»:

Խումբը, որը հանդես է եկել բազմաթիվ երկրներում, իր մեկնաբանությունների ու ձայնագրությունների համար արժանացել է երաժշտական մի շարք մրցանակների: Այս տարվա ծրագրերի մեջ մտնում է մասնակցությունը Հռոմի համերգների համալսարանական հիմնարկի եղանակի բացման եւ Մարսել ու Համբուրգ քույր քաղաքների հոչակման տարեդարձի առթիվ կազմակերպվելիք երաժշտահանդեսներին: Ավելացնենք, որ Ռոլան Հայրապետյանը դասավանդում է շրջանային երաժշտանոցում:

Հ. Օ.

ԱՄՆ

Հանրահավաք Նյու Յորքի Թայմզ հրապարակում

Կիրակի օրը ապրիլի 26-ին Նյու Յորքի 34-րդ փողոցից եւ 2-րդ պողոտայից կեսօրվա ժամը 12.30-ին սկսված երթով ԱՄՆ-ում նշվելու է 1915 եղեռ[illegible] 83-րդ տարելիցը: Հաղորդում է «Արմինյըն Միրըր Սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթն իր մարտի 21-ին համարում: Երթի մասնակիցները անցնելով 43-րդ փողոցով եւ Բրոդվեյով ժամը 14.00-ին հանգրվանելու են Նյու Յորքի Թայմզ հրապարակում հանրահավաքի: Միջոցառման հովանավորներն են հայկական եկեղեցիներն ու կազմակերպությունները առաջնորդությամբ Սբ. Վարդանի ասպետների եւ դուստրերի հոգեւոր կազմակերպության.

[illegible] ամերիկյան կազմակերպություններ եւ պաշտոնական անձնավորություններ ներկա են լինելու սույն հանդիսավորության, որին, ըստ թերթի տվյալների, ամեն տարի ավելի քիչ վետերաններ (այժմ արդեն 90 տարեկան թեւակոխած) են մասնակցում:

Հ. Օ.

Հայաստանի ուղեցույցը՝ CD-Rom-ով

«Տրանս Ուորլդ Ռիսորտեզ ինտերնեշընըլ» ընկերությունը թողարկել է «Շրջագայություն Հայաստանով. Ուղեցույց» CD-ROM-ը, որն ամփոփում է նորագույն տեղեկություններ Հայաստանի պատմության, մշակույթի, բնակչության, արվեստի, կենդանական եւ բուսական աշխարհի, ինչպես նաեւ ժողովրդի կենցաղի եւ տնտեսության մասին: Հաղորդելով այս լուրը՝ «Արմինյըն Միրըր Սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթն իր մարտի 21-ի համարով ավելացնում է, որ թողարկման հեղինակ Ռիկ Նեյը մոտ վեց տարի ապրել եւ աշխատել է Հայաստանում: 1996-ին համակարգչային ցանցում բացել է «Շրջագայիր Հայաստանով» ծրագիրը, որի շնորհիվ 1997-ին մոտ 25 հազար հավելյալ զբոսաշրջիկ է այցելել Հայաստան: «Ուեբսայթ» մտած հարյուրավոր հետաքրքրասերների պահանջը բավարարելու նպատակով նա նորագույն տվյալներով հարստացրել է իր ծրագիրը եւ թողարկել CD-ROM-ով սույն ուղեցույցը: Նրան այդ հարցում օժանդակել է Ռաֆայել Թորոսյանը: Ըստ Նեյի դա շուկայում վաճառվող ամենաամբողջական ուղեցույցն է Հայաստանի մասին: Դրանում, բացի լուսանկարներից, տեսանյութերից եւ բացատրական ակնարկներից, կան նաեւ 16 քարտեզներ:

Հ. Օ.

ՀՈԲԵԼՅԱՐ

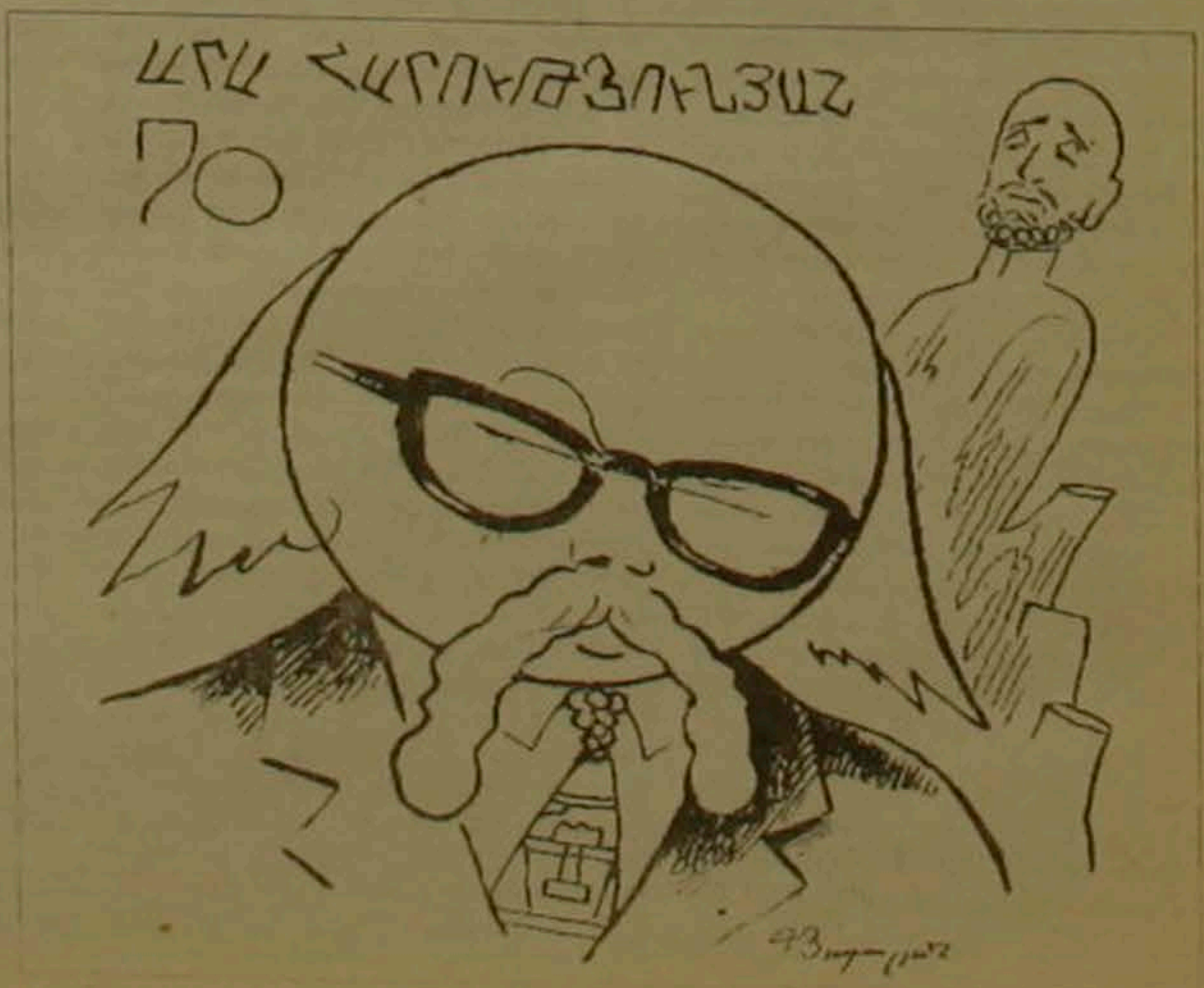

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

Վճռական խաղերից առաջ

Եվրոպայի մինչեւ 18 տարեկան պատանիների առաջնության եզրափակիչ փուլում հանդես գալու համար Պորտուգալիայի հավաքականի հետ երկու վճռական հանդիպումներին նախապատրաստվող Հայաստանի թիմը ընկերական խաղ անցկացրեց Վրաստանի հասակակիցների հետ։

Երեւանի «Նաիրի» մարզադաշտում հավաքված ֆուտբոլասերներն ականատես եղան իրոք պատանեկան ավյունով լեցուն, գրավիչ պայքարի։ Եվ հասկանալի է, որ տոն տվողները Հայաստանի հավաքականի ֆուտբոլիստներն էին։ Մեր թիմը գրագետ, կազմակերպված կոլեկտիվի տպավորություն թողեց։ Հայ պատանիներն ավելի ակտիվ էին, գոլային ավելի շատ հնարավորություններ ունեցան, քան մրցակիցները։ Գրոհի գծում իրենց լավ դրսեւորեցին Արա Հակոբյանը, Ալբերտ Ալմոյանը, որոնք Վրաստանի թիմի դարպասը հիմնականում գրոհում էին կենտրոնից։ Աջ եզրից նրանց ժամանակին էր աջակցում Կարեն Նավոյանը։ Իհարկե, վրաց ֆուտբոլիստները նույնպես հնարավորությունը բաց չէին թողնում գրոհելու մրցակցի դարպասը։ Չենք ուզում թվարկել այն բոլոր վտանգավոր պահերը, որոնք ստեղծեցին երկու կողմերի խաղացողները։

Հաշիվը բացվեց 20-րդ րոպեին։ Մեր պատանի ֆուտբոլիստները [illegible] գնդակը խլելով մրցա[illegible] արագ գրոհ կազմակերպե[illegible]ցին նրանց դարպասին։ Ալբերտ Ալմոյանի ճշգրիտ հարվածը Վրաստանի հավաքականի դարպասապահ Զուրաբ Բաշիաշվիլին հետ մղեց, սակայն երկրորդ հարվածով Արա Հակոբյանը գրավեց հակառակորդի դարպասը։

Հանդիպման երկրորդ կեսը նույնպես անցավ դիտարժան պայքարում։ Խաղը կրկին երկուստեք բնույթ էր կրում։ 60-րդ րոպեին կրկին աչքի ընկավ վրաց ֆուտբոլիստներին մեծ հոգսեր պատճառած Արա Հակոբյանը։ Օգտվելով մրցակիցների պաշտպանների անհամաձայնեցված գործողություններից նա ձախ եզրով գնդակով առաջ անցավ, խաբս տվեց նաեւ ընդառաջ եկած դարպասապահին եւ նրա կողքով գնդակն ուղարկեց դարպասի ներքեւի անկյունը։

Խաղի 78-րդ րոպեին անփույթ խաղացին նաեւ Հայաստանի հավաքականի պաշտպանները։ Դրանից օգտվելով մի քանի րոպե առաջ փոխարինման եկած Գեորգի Աղամիան մեր թիմի տուգանային հրապարակի գծի վրայից ուժեղ հարվածով կրճատեց հաշվի տարբերությունը։ Մնացած ժամանակում երկու կողմերի ֆուտբոլիստներն էլ ջանքեր թափեցին փոխելու խաղի հաշիվը, սակայն ապարդյուն։ Հայաստանի հավաքականը 2-1 հաշվով հաղթեց իր համար այնքան կարեւոր մրցախաղում։

Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան մրցանակներ էր սահմանել երկու թիմերի լավագույն խաղացողների համար։ Մեր ֆուտբոլիստներից լավագույն ճանաչվեց Արա Հակոբյանը, հյուրերից Շալվա Աբխազավան։ Մրցանակները հանձնեց ֆեդերացիայի պատվավոր անդամ Ալբեր Արսլանյանը (Ֆրանսիա)։

Խաղից հետո խնդրեցինք կարծիք հայտնել Հայաստանի պատանեկան հավաքականի գլխավոր մարզիչ Սեյրան Գալստյանին։ «Իհարկե, ուրախ եմ Վրաստանի ուժեղ թիմին հաղթելու համար։ Մեր հավաքականի ցույց տված խաղից ընդհանուր առմամբ գոհ եմ։ Հանդիպումը ցույց տվեց նաեւ որոշ թերություններ, որոնց շտկման վրա պետք է աշխատենք Պորտուգալիայի թիմի հետ խաղին ընկած ժամանակամիջոցում։ Ինձ համար հաճելի է, որ մեր տղաները մարտական, համարձակ բնավորություն դրսեւորեցին։ Չեմ ուզում որեւէ մեկին առանձնացնել։ Ինչ վերաբերում է Պորտուգալիայի հետ մեր երկու հանդիպումներին, ապա կարծում եմ, որ ի զորու ենք հաղթել նաեւ այդ չափազանց ուժեղ հավաքականին»։

Մնում է ավելացնել, որ մեր պատանիները վաղը մեկնում են Ֆրանսիա, որտեղ ուսումնամարզական հավաքին զուգընթաց կմասնակցեն միջազգային մրցաշարի։ Իսկ այնտեղից կմեկնեն Պորտուգալիա։ Երկու թիմերի առաջին խաղը տեղի կունենա ապրիլի 18-ին։

Անձրեւի եւ կարկուտի ուղեկցությամբ

Հայաստանի առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարի 5-րդ տուրում ընդամենը երեք խաղ տեղի ունեցավ։ Դրանցից երկուսն անցան բավականին բարդ կլիմայական պայմաններում։

Աբովյանի քաղաքային մարզադաշտում անցկացված «Փյունիկ»-«Շիրակ» հանդիպման սկզբում կարկտախառն անձրեւ էր տեղում։ Շուտով կարկուտը դադարեց, սակայն անձրեւն ավելի ուժգնացավ։ Այնպես, որ գլխավոր մրցավար Հակոբ Ներսիսյանը ստիպված էր դադարեցնել խաղը եւ ֆուտբոլիստներին հանդերձարան ուղարկել։ Այնուամենայնիվ, 8-9 րոպե հետո, երբ անձրեւը փոքր-ինչ մեղմացավ, խաղացողները կրկին դաշտ մտան։ Իհարկե, խաղալը չափազանց դժվար էր։ Այդուհանդերձ, երկու թիմերն էլ ակտիվ գործողությունների էին դիմում։ Թերեւս, ավելի լավ տպավորություն էր թողնում «Շիրակը»։ Գյումրիի ֆուտբոլիստների գործողություններն ավելի մտածված էին, գրոհները ավելի վտանգավոր։ Բավական է միայն նշել առաջին խաղակեսի 36-րդ, 40-րդ եւ 42-րդ րոպեներին «Փյունիկի» դարպասին առաջացած վտանգավոր պահերը։ Եվ համարյա բոլոր գործողություններում ակտիվ մասնակցություն էր ունենում «Շիրակի» ավագ Սամվել Նիկոլյանը։

Երկրորդ խաղակեսն սկսվեց երեւանցի ֆուտբոլիստների բուռն գրոհներով։ Հատկապես ակտիվ էր Վարազդատ Ավետիսյանը։ «Փյունիկը» մի շարք հնարավորություններ ունեցավ առաջատարի դարպասը գրավելու, սակայն վերջին պահին ինչ-որ բան խանգարում էր։ Աստիճանաբար խաղը հավասարվեց, դրան նպաստեցին «Շիրակի» մարզիչների ժամանակին կատարած փոխարինումները։ Թարմ ուժերը նոր լիցք հաղորդեցին Գյումրիի թիմին։ Խաղի 76-րդ րոպեին «Շիրակի» գրոհներից մեկի ժամանակ գնդակը հասցեագրվեց Արթուր Պետրոսյանին։ Նա կիսաշրջադարձ հիանալի հարվածով գնդակն ուղարկեց «Փյունիկի» դարպասը։ Այդպես էլ մնացած րոպեների ընթացքում հաշիվը չփոխվեց, եւ առաջատարը հերթական հաղթանակը տարավ 1-0։

Անձրեւի ու կարկուտի ուղեկցությամբ սկսվեց նաեւ «Ցեմենտ»-«Երեւան» հանդիպումը։ Լավ է, որ եղանակը շուտով բացվեց։ Ինչ վերաբերում է խաղին, ապա ասենք, որ առաջին կեսն անցավ դաշտի տերերի առավելությամբ։ 12-րդ րոպեին Արարատի թիմի խաղացող Տիգրան Հովհաննիսյանը առաջին գոլը խփեց «Երեւանի» դարպասը։ Իսկ ընդմիջման գնալուց մի քանի րոպե առաջ Արմեն Սարգսյանը կրկնապատկեց խաղի հաշիվը։ Երկրորդ խաղակեսում պատկերը փոխվեց։ Հանրապետության չեմպիոն «Երեւանը» շոշափելի առավելություն ուներ։ Սակայն նրա խաղացողները քանիցս չկարողացան օգտագործել դարպասը գրավելու հնարավորությունները։ Եվ, ինչպես սովորաբար պատահում է, գործեց ֆուտբոլային հին կանոնը. եթե դու չես խփում, քեզ են խփում։ «Ցեմենտի» հազվադեպ հակագրոհներից մեկն ավարտվեց «Երեւանի» դարպասի նոր գրավումով։ Երրորդ գոլը 85-րդ րոպեին խփեց Արթուր Ոսկանյանը։

Տուրի երրորդ «Էրեբունի ՀՄՄ»-«Շիրակ-2» հանդիպման ժամանակ նույնպես խոշոր հաշիվ գրանցվեց։ Նախորդ տուրում «Շիրակից» պարտություն կրած «Էրեբունին» յուրօրինակ «վրեժ» լուծեց նրա կրտսեր ընկերոջից։ Երեւանցիները չորս անպատասխան գնդակ խփեցին բարձրագույն խմբի նորեկ «Շիրակ-2»-ի դարպասը։ Հեթ-տրիկի հեղինակ դարձավ «Էրեբունիի» հարձակվող Արոս Ավետիսյանը։ Նա Գյումրիի թիմի դարպասը գոլեր խփեց 35-րդ, 48-րդ եւ 52-րդ րոպեներին։ Իսկ Կարեն Սիմոնյանը 87-րդ րոպեին վերջակետ դրեց 4-0։

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շիրակ	5	5	0	0	14-1	15
2. Ցեմենտ	4	4	0	0	10-0	12
3. Էրեբունի	5	4	0	1	11-2	12
4. Երեւան	5	2	0	3	8-7	6
5. Արարատ	3	1	1	1	2-3	4
6. Փյունիկ	4	1	1	2	4-8	4
7. Ղարաբաղ	4	0	2	2	2-7	2
8. Դվին	4	0	0	4	2-11	0
9. Շիրակ-2	4	0	0	4	0-14	0

Առաջին խմբի մրցաշարում

Անցկացվեցին Հայաստանի առաջնության առաջին խմբի մրցաշարի անդրանիկ տուրի հանդիպումները։ Ահա դրանց արդյունքները. «Զվարթնոց»-«Մուշ» 3-0, «Լոռի»-«Ապիտակ» 0-2, «Ղարաբաղ-2»-«Նիգ» 2-4, «Նաիրի»-«Քասախ» 3-1, ՆԶՄԱ-«Դինամո» 4-0։

«Լեռնագործ»-«Ալաշկերտ» խաղը տեղի չունեցավ։ Այն ավելի ուշ կանցկացվի։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կմասնակցեն աշխարհի առաջնությանը

Վենետուելա են մեկնել մեր հանրապետության երեք սուսերամարտիկներ։ Նրանք կմասնակցեն հարավամերիկյան այս երկրում անցկացվելիք աշխարհի երիտասարդական առաջնությանը։ Վենետուելայում հանդես կգան ճկասուսերակիր Մանվել Մանվելյանը, խոցասուսերակիր Արմեն Նավասարդյանը եւ թրասուսերակիր Գեւորգ Բաղալյանը։ Այս երեք մարզիկներն էլ ուսանողներ են, Նորագավիթի սուսերամարտի մասնագիտացված դպրոցի սաներ, «Հայաստան» մարզական միության անդամներ։ Մեր սուսերամարտիկների հետ Վենետուելա է մեկնել մարզիչ Ռոմեն Սահակյանը։ Պատվիրակության բոլոր ծախսերը հոգացել է սուսերամարտի հանրապետական ֆեդերացիան։

Եվրոպական ստուգատեսից առաջ

Հայաստանի հավաքականի ծանրորդները մեկնեցին Բուլղարիա, որտեղ 20-օրյա ուսումնամարզական հավաք կանցկացնեն։ Հավաքի ղեկավար Օգսեն Միրզոյանը հավաքականում ընդգրկել է Էդվարդ Դարբինյանին (Երեւան)՝ 62 կգ քաշային կարգ, Հովհաննես Ամրեյանին (Գյումրի)՝ 69 կգ, Խաչատուր Քյափանակցյանին (Գյումրի)՝ 72 կգ, Արսեն Մելիքյանին (Երեւան) 77 կգ, Հակոբ Փիլոսյանին (Գյումրի)՝ 94 կգ, Աշոտ Դանիելյանին (Երեւան) եւ Արա Վարդանյանին (Արմավիր) երկուսն էլ 105 կգ-ից բարձր։ Ապրիլի 25-ին ավարտվող հավաքից հետո մեր ծանրորդները կմեկնեն Գերմանիայի Ռիզա քաղաք, որտեղ կանցկացվի Եվրոպայի առաջնությունը։

Կշարունակեն պայքարը

Մայրաքաղաքի «Գրանդ» ակումբի մարզադահլիճում ավարտվեց բասկետբոլի Հայաստանի տղամարդկանց առաջնության ընտրական մրցաշարը։ Մասնակից յոթ թիմերը որոշեցին այն չորսին, որոնք պայքարը կշարունակեն հաջորդ փուլում։ Դրանք են Մեծամորի «Ատոմաս», Ստեփանակերտի «Յուպիտեր», Գավառ եւ Արթիկ քաղաքների թիմերը։ Նրանք նախորդ առաջնության չորս լավագույնների՝ ՖԻՄԱ-1, «Գրանդ», «Պոլիտեխնիկ» եւ Գյումրի քաղաքի կոլեկտիվների հետ կմրցեն հանրապետության չեմպիոնի կոչման եւ մրցանակային տեղերի համար։ Այժմ այս ութ թիմերը կբաժանվեն երկու խմբի. չորսական թիմեր կմրցեն Երեւանում եւ Գյումրիում։ Այդ խաղերը կմեկնարկեն ապրիլի 25-ին։

Լաս Վեգասի միջազգային մրցաշարը

«Նյու Յորք Օփեն» մրցաշարի ավարտից հետո Հայաստանի երեք շախմատիստներ՝ Սմբատ Լպուտյանը, Անդրանիկ Մաթիկոզյանն ու Վարուժան Հակոբյանը մեկնեցին Լաս Վեգաս, որտեղ հանդես եկան միջազգային խոշոր մրցումներում։ Շվեյցարական խաղակարգով, վեց տուրով անցկացված մրցաշարին մասնակցում էին 300 շախմատիստներ, որոնցից համարյա 30-ը գրոսմայստերներ էին։ 5.5-ական միավորով 1-5-րդ տեղերը բաժանեցին գրոսմայստերներ Հոդգսոնը (Անգլիա), Բլատնին (Չեխիա), Էլվեստը (Էստոնիա), Եռմոլինսկին եւ Պիգուսովը (Ռուսաստան)։ Նրանցից ընդամենը կես միավորով ետ մնաց Լպուտյանը, որը 4-րդ տուրում ցավալի պարտություն կրեց։ Ըստ գործակիցների, երեւանցի գրոսմայստերը գրավեց 7-րդ տեղը։ Հաջող հանդես եկան նաեւ մեր պատանի շախմատիստները։ Վարուժան Հակոբյանը 4.5 միավոր վաստակեց եւ գրավեց 36-րդ տեղը։ Անդրանիկ Մաթիկոզյանը 4 միավորով 79-րդ տեղում է։

ՈւԵՖԱ-ն տուգանում է «Ռեալին»

Մադրիդի «Սանտյագո Բեռնաբեու» մարզադաշտում տեղի ունեցած պատահարն ավարտվեց դաշտի տերերի՝ «Ռեալ» ակումբի խոշոր տուգանքով։ Հիշեցնենք, որ ապրիլի 1-ին Չեմպիոնների լիգայի՝ Դորտմունդի «Բորուսիայի» հետ խաղից անմիջապես առաջ ֆուտբոլային դարպասներից մեկը պարզապես փլվել էր։ Պահեստային դարպաս մարզադաշտում չկար (ինչը կանոնադրության խախտում է) եւ հարկ եղավ այն բերել ակումբի մարզաբազայից, որն ավելի քան 6 կմ հեռավորության վրա էր գտնվում։ Մինչեւ բերեցին, մինչեւ տեղադրեցին, 75 րոպե անցավ։ Ըստ որում, դարպասը փոքր-ինչ ցածր էր պահանջվածից։

0-2 հաշվով պարտություն կրած գերմանական ակումբի ղեկավարությունը մտադիր էր բողոքարկել խաղի արդյունքը։ Դրան բուռն արձագանքեց «Ռեալի» նախագահ Լորենցո Սանսը. «Խաղադաշտում ձեռք բերված արդյունքը չպետք է վերանայվի առանձնասենյակներում։ Ինչ պատահեց մենամարտից առաջ, չի ազդել նրա ընթացքի վրա։ Գուցե, «Բորուսիան» այնուամենայնիվ կդրսեւորի՝ մարզական օրինավորություն»։ Գերմանական ակումբն իրոք իրեն օրինավոր պահեց՝ չփորձելով օգտվել մրցակցի թերացումներից։ Սակայն ֆուտբոլի եվրոպական ֆեդերացիան իսպանացիներին դրամական խոշոր տուգանքի ենթարկեց։ ՈւԵՖԱ-ի ստուգիչ կարգապահական հանձնաժողովը որոշեց, որ «Ռեալը» 1 մլն 300 հազար շվեյցարական ֆրանկ (851 հազար դոլար) տուգանք մուծի։

Ցավակցություն

«Ազգ» թերթի խմբագրությունը ցավակցություն է հայտնում թերթի հիմնադիր անձնակազմի անդամ, ներկայումս «Ֆուտբոլ +» շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիր Սուրեն Բաղդասարյանին նրա մոր՝

ԱՆՅԱ ԳՐԻԳՈՐԻ ԳՅՈՒԼՆԱԶԱՐՅԱՆԻ

մահվան կապակցությամբ։

Ուշադրություն

«Ֆուտբոլ +» թերթի հերթական համարն առաջիկա չորեքշաբթի օրվա՝ ապրիլի 8-ի փոխարեն լույս է տեսնելու ուրբաթ օրը՝ ապրիլի 10-ին։

digitised by A.R.A.R.@

Աշխատանքի է հրավիրում

գրելու ձիրք ունեցող ուշիմ եւ համարձակ երիտասարդների:

47

Համագործակցեք «ԻԴԵԱԼԻ» հետ

«Իդեալ» վրաց-անգլիական ձեռնարկությունն ընդունում է եվրոպական մակարդակին համապատասխան գինու, կոնյակի, շամպայնի, զովացուցիչ ըմպելիքների, կարագի, պաղպաղակի պիտակների պատվերներ:

Պիտակներից բացի «Իդեալը» նորագույն անգլիական հաստոցով տպագրում է փաթեթավորման նյութեր ցելոֆանից, ջերմակայուն նյութերից, ֆոլգայից, ստվարաթղթից, սոսնձապատ թղթից, որոնք նախատեսված են ծխնեղենի, երշիկեղենի եւ այլ սննդամթերքների փաթեթավորման համար:

«Իդեալի» հետ համագործակցությունը լավ ճաշակի նշան է ու նաեւ՝ ձեր հաջողության գրավականը:

Եկեք մեզ մոտ: Մեր հասցեն՝ Թբիլիսի, Վաժա Փշավելայի պողոտա 46/5, «Իդեալ» ՍՊԸ:

Հեռախոսը Թբիլիսիում՝ 39-15-69, ֆաքս (8832) 39-74-28

Երեւանում՝ 56-11-42

ՅՈՒՐԱՀԱՏՈՒԿ ՆՎԵՐՆԵՐ

ապրիլի 7-ի առթիվ

ձեր սիրելիներին

Տղամարդու եւ կանանց օծանելիք, կոսմետիկա, մազերի եւ մաշկի խնամքի պարագաներ Փարիզից:

Զանգահարեք

52-93-53

ժամը 9 - 18 ը

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կաշիկի արտադրամասին հարկավոր են որակյալ կոշկակարներ եւ ձեւարարներ (заготовщик):

Զանգահարել 57-23-44

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է «ԱՖԱՆ» ՍՊԸ-ն:

Կոդը 02534592

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

1981 թ. արտադրության «Մոսկվիչ 2140» մակնիշի ավտոմեքենա:

Զանգահարել **45.44.56**

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել՝ 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը՝ 18-23

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան, Ծռունգեի փ. շենք 6, 34 բն., 5 հարկանի շենքի 5-րդ հարկում:

Հեռ.՝ 44-97-40, 58-18-41

(«Հայրենիք» կինոթատրոնի մոտ):

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը սկսում է 1998-1999 ուսումնական տարվա ընդունելությունը **մագիստրոսի կոչում** շնորհող հետևյալ ծրագրերով՝

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄ

ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Համապատասխան ֆինանսավորման դեպքում, ընդունելություն կլինի նաև հետևյալ ծրագրերով՝

ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ

Բարձրագույն կրթությունը և անգլերեն լեզվի լավ իմացությունը պարտադիր են:

Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետն է **մայիսի 8-ը, ժ. 15⁰⁰**.

Տեղեկությունների համար դիմել՝

Երևան, Մարշալ Բաղրամյան 40

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Ընդունելության գրասենյակ (19)

Հեռ. 27-16-29

Robin Generators RGX3500

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

բենզինով աշխատող միաֆազ ☎ 529353

հաճախակ.	մաքս. հզ.	նոմ. հզ.	աշխ. ժամ	տարող.
50 Հց	3.0 կվտ	2.5 կվտ	7.1 ժ	13 լ
60 Հց	3.5 կվտ	3.0 կվտ	6.1 ժ	

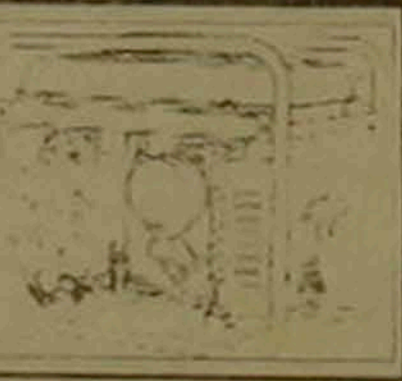

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

36x7.5x15 մ չափսերով երկաթե խանգվող անգար, որը կարելի է օգտագործել որպես պահեստ, արտադրամաս, ինչպես նաեւ այլ նպատակներով: Անգարը տեղադրված է Էրեբունու շրջանի Զրաեցն գյուղում: Գինը՝ 2000 դոլար

Հեռախոս **23-41-03, 57-42-46**

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

մեկ սենյականոց բն. Նորքի IV զանգվածում,

հեռ. **64-88-85:**

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան Դեկաբրիստների փ. 5/3 հարկում:

Զանգահարել ***24-25-88***

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

4 սենյականոց բնակարան 115/70 քմ, Չարենցի 52, 3 հարկանի քարե շենքի 2-րդ հարկում:

Հեռ.՝ 55-66-56

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

4 սենյականոց բնակարան (Դավիթաշեն, II թաղամաս, 3-րդ շենք, բն. 4):

Զանգահարել 72-89-83

ՏՐՎՈՒՄ Է ՎԱՐՁՈՎ

2 սենյականոց բնակարան, նկուղով, քաղաքի կենտրոնում:

Զանգահարել 23-56-78

ԽՈՇՈՐ ՇԱՀՈՒՄՈՎ ՎԻՃԱԿԱԽԱՂ

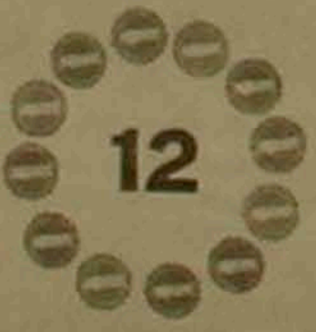

«ԿՈՏԱՅՔԸ»

հրավիրում է Ձեզ մասնակցելու ԹՈՄԲՈԼԱՅԻ խաղարկությանը:

Գուցե բախտը Ձեզ ժպտա, եւ դուք շահեք այս նվերներից որեւէ մեկը:

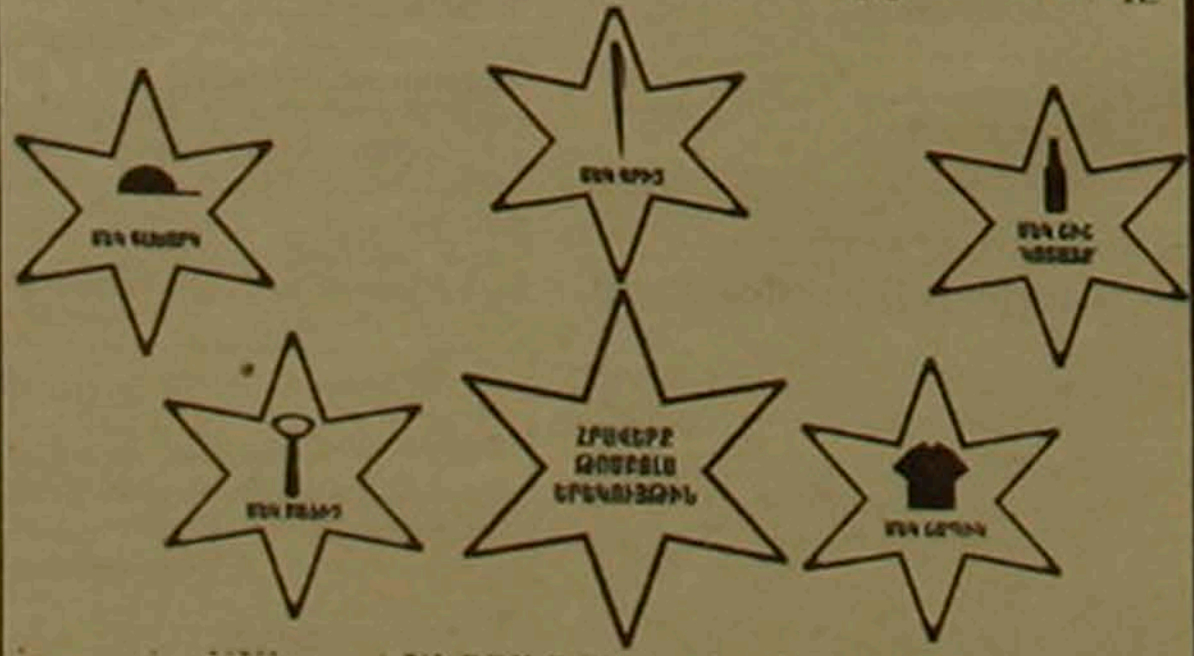

Խաղացեք XXI դարի «ԿՈՏԱՅՔ» գարեջրի հետ եւ դուք կշահեք

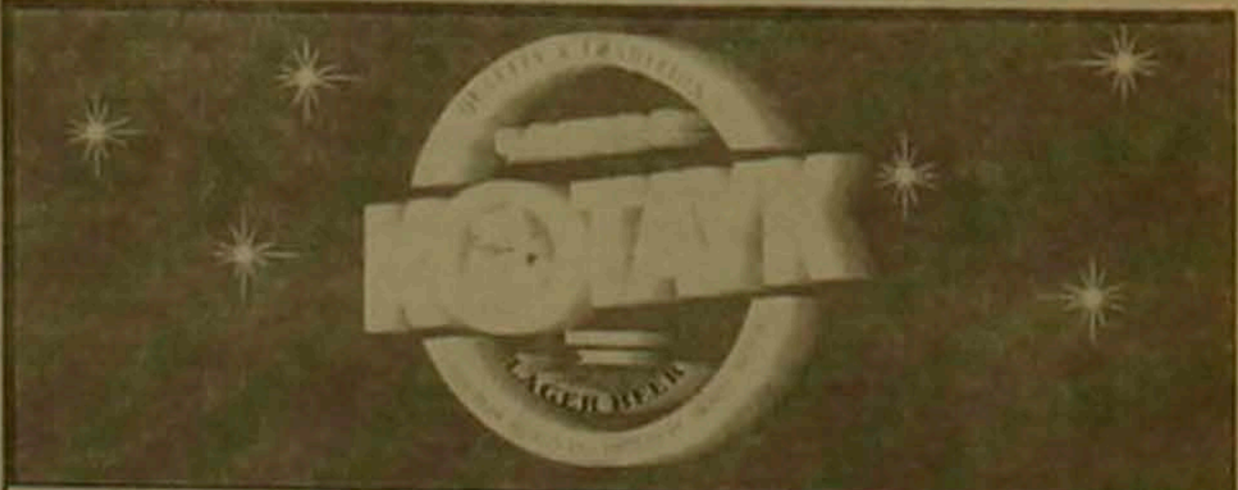

ԹՈՄԲՈԼԱ ԿՈՏԱՅՔ ՎԻՃԱԿԱԽԱՂԻ

խանութների հասցեները

Նշված 13 խանութներում Դուք կգտնեք «Կոտայքի» ներկայացուցչին, որին հանձնելով 12 հատ «Կոտայք» գարեջրի կարմիր կամ կանաչ խցանները, կստանաք Թոմբոլա վիճակախաղի 1 կտրոն:

ԵՐԵՎԱՆ

Սայաթ-Նովայի 15	**«Ժոժո»**
Շինարարների 12/1	**«Արմանես»**
Մխիթար Հերացի 4	**«Կոտայք Կասսել»**
	Հայաստան հանրախանութ
Փափազյան 21	**«Հայր եւ որդի Երիցյաններ»**
Բագրատունյաց 17	**«Վարդանանք»**
Նոր Նորքի 3-րդ զանգված	**«Քալանթար»**
Նոր Նորքի 8-րդ զանգված	**«Քալանթար»**
Գայի 16	**«Ունիվերսամ»**
Պարույր Սեւակի 92	**«ՄԱԳ» ՍՊԸ**
Էրեբունի 18	**«Ունիվերսամ»**
Տիգրան Մեծի 45	
Օհանովի 7	**«Վիրջինիա»**
ԱՇՏԱՐԱԿ	
Ն. Սիսակյան	

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրքերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur):

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դաշտ 69149. Պատվեր 796. Տպաքանակը 3500. Ստորագրված է տպագրության 6.04.1998. Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@